

VEČERNIK

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 239

TELEFON UREDNISTVA: 25-67
POSLOVALNICA URAVE: 25-67 in 28-67
TELEFON CELJE: Prešernova 3. tel. 280
LJUBLJANA: 46-91

Maribor, ponedeljek 21. oktobra 1940

NAROCNINA NA MESEC
Prelema v upravi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din.
POSTNI ČEKOVNI RAČUN: 11.400

Cena
din 1.—

Romunija se pripravlja na letalske napade

Prestolnica in vsa država mora biti poslej ponoči zatemnjena — Nacionalizacija vsega gospodarstva — Nova vzgoja mladine — Nov sovjetski demanti — Pred važnim sestankom turškega parlamenta

BUKAREŠTA, 21. okt. Reuter. Poslej bo na ukaz vojaškega poveljstva Bukarešta vsako noč zatemnjena. Pojav tujih letal bo pravočasno napovedan, da se bo prebivalstvo lahko poskrilo v zaklone. Takšni ukrepi so izdani tudi za notranjost dežele, posebno v petrolejskem področju.

BUKAREŠTA, 21. okt. Unp. »Buckarester Tageblatt« prinaša svariilo balkanskih državam, da čim prej sledijo zgledu Romunije ter se priključijo silam osi. V Bukarešti so začeli s pripravami proti zračnim napadom ter morajo biti luči ponoči zasenčene.

BUKAREŠTA, 21. okt. Reuter. Antonescu je izjavil, da bo v zvezi z gospodarsko krizo nacionalizirano vse gospodarstvo države. Na železnicah bo uve-

dena stroga kontrola; sabotaža in bolkotji bodo strogo kaznovani. Odstranjeni bodo brezobzirno vsi, ki bi hoteli v Romuniji sprožiti kaos ali pa vreči sedanji režim.

BUKAREŠTA, 21. okt. Horia Sima je izdal uredbo, da prevzame »Križarsko bratstvo« legionarske mladine vzgojo vsega romunskega naraščaja v svoje roke.

BUKAREŠTA, 21. okt. DNB. Združe-

nje prijateljev legionarjev, ki obstaja že štiri leta, je bilo svečano vpisano v spisnik legionarskega gibanja. Na kraju, kjer so bili ustreljeni legionarji, ki so umorili predsednika Calinesca, je bila prirejena velika žalna manifestacija. Horia Sima je v nagovoru dejal, da se mnogi prejšnji oblastniki še nadejajo, da se bodo vrnili na svoja mesta. Legionarji to vedo, a ni jih strah, saj so znali prebresti največje težkote tudi v najtežjih dneh.

BUKAREŠTA, 21. oktobra. Romunski zdravniki so stavili predlog, naj se židje organizirajo v posebnem združenju. Židovski zdravniki bodo smeli zdraviti le svoje rojake.

BUKAREŠTA, 21. okt. Reuter. Vlada je dovolila izvoz določene količine petroleja v Turčijo.

ATENE, 21. okt. Unp. »Son Telegraf« piše, da zavisi bodoča politika SSSR od vprašanja, če bo Stalin pristal na načrte osi za »novi red« v južnovzhodni Evropi.

MOSKVA, 21. oktobra. Tass zanika vesti agencije United Press, da je imel turški poslanik v Moskvi, Hajdar Aktaj 18. t. m. s Stalinom tajni sestanek v Kremliju.

CARIGRAD, 21. okt. DNB. Turški parlament se bo sestal 1. novembra. Pričakujejo, da bo predsednik Inöni imel ob tej priliki pomemben političen govor.

Amerika je lahko vsak trenutek potegnjena v vojno

Senzacionalen poziv vojnega ministra Knoxa — Izjava japonskega diplomata — Napadi na burmansko cesto — Napetost med Siamom in Indokino

WASHINGTON, 21. oktobra. Reuter. Minister Knox je poslal mornariškim edincam poziv, naj bodo pripravljene na vsako eventualnost v teh važnih zgodovinskih dneh. Vsi znaki kažejo, da se vojni zapletljaji v Evropi, Aziji in Afriki lahko raztegnejo tudi na Ameriko.

SAN FRANCISCO, 21. okt. Reuter. Japonski poslanik v Braziliji, Iši, je izjavil ob priliki prihoda v San Francisco, da je še dovolj časa in možnosti, da se doseže mirna rešitev vseh vprašanj, ki zanimala USA in Japonsko. Iši je izjavil, da je bil berlinski trojni pakt sklenjen zato, da se zagotovi trajnost miru med Japonsko in Zedinjenimi državami Severne Amerike.

TOKIO, 21. okt. DNB. Japonska vodna letala so včeraj drugič napadla cesto iz Burme na Kitajsko. Kljub oblačnemu vremenu se jim je posrečilo doseči cilj in napasti dolge kolone avtomobilov ter jih uničiti. Druga skupina letal je napadla tovarniške naprave južnovzhodno od Mengceja. Tovar na streliha je bila razrušena.

NEW YORK, 21. okt. United Press javlja iz Bangkoka, da je vlada Sijama ponovno zahtevala od Indokine dela Kambože in Losa. Odločno odklonilno sta-

lišče Francije je sprožilo v Siamu velike protifrancoske demonstracije. Predsednik vlade je govoril po radiu in naglasil solidarnost siamskega naroda z vlado v pogledu teritorialnih zahtev.

TOKIO, 21. okt. DNB. Po nedavni demonstraciji japonske vojne mornarice v vodah Jokohame je bila zdaj v Tokiu v

navzočnosti cesarja velika vojaška parada. Na trgu Jojiji je defiliralo nad 50.000 mož pod vodstvom generala kneza Asake. Vojaštvo je pripadalo raznim edincam. V teku parade se je prikazal cesar in jahal 40 minut s spremstvom in tujimi atašaji zraven čet. Sodelovalo je tudi 200 lažjih in težjih tankov ter 500 letal. Ob koncu parade je cesar v kratkem nagovoru pozdravil vojske. General Tojo mu je odgovoril. Paradi je prisostvovalo tudi 30.000 oseb, svojcev padlih japonskih vojakov na raznih frontah.

Japonska bo ostala brez bencina

LONDON, 21. okt. ZPV. Pogajanja o dobavi petroleja Japonski se med vlado Japonske in Holandske Vzhodne Indije še vedno vodijo, toda doslej še ni bil v tem vprašanju dosežen noben uspeh. Po prepovedi dobav petroleja iz Zedinjenih držav, bi mogla dobiti Japonska to izredno važno surovino edino še iz Holandske Vzhodne Indije, toda skoraj vse razpoložljive količine tega petroleja je kupila že Anglija, zato so izgledi za uspeh Japoncev več ko minimalni. Razen tega ni pričakovati, da bi Anglija in USA do-

pustile sploh kako tako dobavo. Japonski torej grozi, da bo ostala popolnoma brez možnosti nadaljnjega dobavljanja bencina. LONDON, 21. okt. Unp. Japonska vlada hoče na vsak način izsiliti od Nizozemske Indije podaljšanje petrolejskih dogovorov. Informirani krogi pravijo, da so Nizozemci odbili japonske zahteve z motivacijo, da ni mogoče prekiniti pogodb z Veliko Britanijo ter dobavljati več petroleja Japonski. Situacija je postala napeta, posebno še, ker zahteva Japonska povišanje nizozemskih dobav.

de Camero in Massau. Bila je majhna škoda. Napadi so bili tudi na neka druga mesta, pa so ostali brez uspehov.

RIM, 21. okt. Unp. Petrolejske rafinerije na Bahrejskih otokih v Perzijskem zalivu, ki so last neke ameriške družbe, so bile zažgane po italijanskih letalih. Italijanski letalci so dobili zadostno količino petroleja iz italijanskih podmornic, ki so bile poslale v Perzijski zaliv s petrolejem na krovu. Bombni polet na Bahrejske otoke je eden izmed najdaljših dosežanj akcij v tej vojni. Italijanska letala so se v Perzijskem zalivu ustavila ter napolnila svoje tanke s petrolejem, ki so ga dobila s podmornic. Italijanska težka bombna letala so morala leteti čez 3500 kilometrov daleč, da so dosegla cilje. Na 33 kilometrov dolgem otoku, ki je v britanski oblasti, so nastali ogromni požari.

KAHIRA, 21. okt. Reuter. Uradno javljajo, da so angleška letala bombardirala sovražne objekte v Bengaziju in Borki, dalje v Halfaji blizu Solluma. Druga skupina letal je bombardirala mesto Marica na Dodekaneškem otočju in tretja skupina Diredauo v Abesiniji.

Zborovanja za nadaljevanje vojne v Italiji

RIM, 21. okt. Stefani. V Rimu in glavnih italijanskih mestih so bile včeraj velike manifestacije prebivalstva. V govorih so govorniki poudarjali pomen sedanje vojne za Italijo ter naglašali odločno voljo naroda, da se bori do kraja. Povsod so navdušene množice prebivalstva manifestirale za nadaljevanje vojne.

Madžarska pristopi k trojni zvezi

RIM, 21. okt. ZPV. Po vesteh iz Budimpešte, ki jih objavljajo italijanski listi, krožijo v tamkajšnjih madžarskih političnih krogih uporne vesti, da se bo Madžarska odkrito in v celoti pridružila ne samo silam osi, ampak da bo pristopila tudi k nedavno sklenjeni zvezi med Nemčijo, Italijo in Japonsko.

REYNAUD OBTOŽEN PONEVERB

ZENEVA, 21. oktobra. DNB Bivšega predsednika francoske vlade, Paula Reynauda in njegova dva bližja sodelavca obtožujejo poneverbe državnega imetja. Reynaud je nameraval pobegniti v tujino, njegova sodelavca Leca in Devaux sta spravila v Španijo težak kovčeg, ki so ga španska oblastva vrnila vlad v Vichyju. V kovčegu je bilo mnogo deviz, zlato in dragocenega nakitja, ki ga je ljudstvo poklonilo državni blagajni za vojne namene. Cenijo se vrednost na 10 milijonov frankov. Sodelavca sta zdaj v Angliji, Reynaud pa v preiskovalnem zaporu v Rimu.

WEYGAND V RABATU

LONDON, 21. oktobra. Reuter. General Weygand je prispel v Rabat, kjer ga je na letališču sprejel generalni guverner Nogues. Weygand je šel k marošemu sultanu.

ARETACIJA V INDIJI

KABUL, 21. oktobra. DNB. Blizu Varde so aretirali sodelavca Gandhija, Vinobija, člana protibritskih nedisciplinirancev Indije. Aretiran je bil med govorom proti Veliki Britaniji, ko se je zavzemal za mir.

WILLKIE VABI ROOSEVELTA NA DEBATO

NEW YORK, 21. oktobra. DNB. Republikanski kandidat Willkie je pozval Roosevelta, naj se sestane 30. t. m. v Baltimore, kjer bi se vodila debata o junih stališčih in programu.

Mussolini zopet na Primorskem

RIM, 21. okt. ZPV. Mussolini je v soboto popoldne odletel s svojim trimotornim letalom v Forlì, od koder bo izvršil inspekcijo še preostalih divizij, ki so razmeščene v severnovzhodnem delu Italije. Ob priliki zadnjih obiskov je Mussolini

inspiciral armado »Po« in II. armado, sedaj bo pa inspiciral divizije VII. armade ter bo ob tej priliki obiskal najbrže tudi Trst, Reko in Pulj. Te inspekcije bo izvrševal Mussolini z letališča v Forliju.

Smel italijanski letalski podvig

RIM, 21. okt. Stefani. Italijanski glavni stan je izdal včeraj to-le poročilo: V noči 19. t. m. je naš oddelek težkih bombnikov po dolgem poletu 4500 kilometrov izvedel ofenzivno akcijo na važno petrolejsko središče na otoku Bahreju v Perzijskem zalivu. Napad je bil na rafinerije in skladišča olja ter goriva. Napad je uspel in so nastali ogromni požari, ki so se videli zelo daleč. Vsa naša letala so se vrnila. V Severni Afriki je naše letalstvo bombardiralo vojaška taborišča v Rasel Rumu vzdolž obale vzhodno od Marsa Matrui ter taborišča in letališča v Makenhausu, kjer je bila bombardirana železniška proga in letališča. V El Da-

biju so naša letala bombardirala enake objekte. Vsa naša letala so se vrnila. Sovražno letalstvo je bombardiralo Bardijo in Halfo, kjer pa ni bilo nobene škode, niti žrtev. Angleško letalstvo je spet bombardiralo Benghazija in so letala zmetala veliko zažigalnih in eksplozivnih bomb na pristanišče in na mestno središče, pri čemer je bilo zadetih nekaj hiš v muslimanski četrti. Žrtev ni bilo niti škode na vojaških objektih. V Vzhodni Afriki je bil odbit s pomočjo letalstva napad, ki ga je poskušal sovražnik s svojimi oklopnimi kolonami na Gerilo. Napad je bil takoj odbit. Sovražna letala so izvedla napade na Todinjak, na Baranto,

Maribor, 21. oktobra.

Vsak program za bodočnost mora imeti točno opredeljeno stališče glede socialnih vprašanj, kajti že danes so ti problemi najbolj pereči, njihova pravilna uporaba in izvedba bo pa sploh odločilna pri prehodu iz vojnega v normalno stanje. Tudi »Program« ljubljanske mladine, o katerem smo že v sobotnem uvodniku govorili, rešuje v svojih »Socialnih načelih« vse probleme našega kompliciranega socialnega življenja. Idealna zamisel, čeprav manjka recept, kako izpremeniti človeka, da bo vse to tako lepo izvedljivo, vse tako pošteno rešljivo!

V brošuri začrtana »Socialna načela« pozdravljamo kot poizkus poštenega iskanja izhoda iz »zagate«. Ljubljanski program se nam zdi v sedanjih časih našega političnega mrtvila in z ozirom na nužno potrebo razvoja političnega življenja slovenske mladine v bodočnosti tako pomemben, da se dotaknimo vsaj nekaterih »Socialnih načel« tega programa!

Program se postavlja odločno v vrste »tretjih«, kajti brez pomislekov proglašajo za aksiom človekove naravne osebnostne pravice. V nadaljnjih razglabljanjih odklanija gospodarsko suženjstvo našega sistema, pa tudi duhovno suženjstvo drugih sistemov, našemu nasprotnih. Postavlja edino pravilno načelo, da mora vsaka socialna pravica biti le plod izpolnjene socialne dolžnosti. To so besede, ki jih v današnjih časih, ko se vsepovsod zahteva pravica, dolžnosti pa nihče noče poznati, vse premalo slišimo!

Ali lahko demokracija prevzame od drugega načela, pa da se pri tem ne pregreši proti svojim idealom? Brez skrbi, da bi padel v Pétainovo »sintezo«, govori program o zasebni in skupni lastnini. »Zasebna lastnina ne sme biti samo predmet osebnega uživanja lastnika, nego osnova za trajno ustvarjanje novih dobrin zanj in za skupnost«. Prav v tej zvezi pa je treba poudariti, da pri nas nikoli ne slišimo nedemagoške zahteve, ki jo navajajo »Socialna načela«, da se n. pr. kmetu, ki ne zna ali noče upravljati svojega imetja skladno z interesom skupnosti, odvzame zemlja. Tega iz demagoških razlogov nočejo povedati niti tisti, ki so sami v svojih Utopijah pravilno spoznali nedonosnost in socialno krivičnost načela »laissez faire« v poljedelstvu.

Istočasno ko program zastopa načelo podružabljanja privatnih podjetij, pa poudarja zdravo misel o slabi upravi podružabljenih podjetij ter dejstvo, da so njih nameščenci neprimerno slabše plačani kakor v vseh drugih privatnih podjetjih. Najprej je treba imeti vzgojene ljudi, potem se bo dalo podružabljati. Stanje našega zadružništva, pred vsem pa dejstvo, da sploh ni bilo sposobno ublažiti krize, kaj malo potrjuje zahtevo po podružabljevanju v časih, ko za to še ni zadosti poštenih in sposobnih ljudi. Take težave imajo tudi sovjeti, ki z najboljšimi drakonskimi ukrepi niso mogli popolnoma onemogočiti dela »saboterjev« in lenuhov v državnih podjetjih. V tej zvezi je nedvomno dobra zahteva, da se za delomrznost uvede prisilno delo.

Ko poudarja program, da stojimo na pragu novega socialnega reda, pove z redko odkritosrčnostjo, da gre tu za usodo mladine, ki je zato ne sme nihče ovirati v njenih ustvarjalnih naporih za nov, boljši red življenja, najmanj pa tisti, ki pripadajo že preteklosti. Mislimo, da je to prva odločna beseda mladine JNS proti sedanjemu stanju. Beseda, ki naj se jo spomnijo tisti, ki so jo takrat, ko so bili tudi sami »mladina«, uporabljali v boju proti »starinoma«.

V odstavku o »Nравnosti v javnem in zasebnem življenju« zveni kot težka obtožba vsega dosedanjega dela političnih voditeljev zahteva, da se »stranka ne sme nikdar istiti z državo« in da »državna uprava ne sme nikdar postati strankin aparat«. Vse preveč žalostna je zgodovina zadnjih dvajsetih let in vse preveč težke so njene posledice v življenju naprednih ljudi v Sloveniji, ker se že prej ni prišlo do tega spoznanja! Nekoč se je zaradi takih besed proglašalo napredne ljudi za »izdajalce«!

Nikar pa naj ne hodijo preroki in pravijo: »Program« je pisan iz zadrege, ker se je zašlo v zagato! Kakor rdeča nit se vije skozi »Program« priznanje o »zagati«, vendar je vseskozi vidna iskrena želja, da se navzlic vsemu, pa tudi s

Doslej največji napad na Berlin

Alarm je trajal v Berlinu vse do zore — Istočasno so izvršili Nemci zopet vrsto srditih letalskih napadov na London in Anglijo — Močno streljanje angleških topov čez Kanal

NEW YORK, 21. okt. Unp. Angleški bombniki so davi zgodaj zjutraj predrli obrambo Berlina ter izvršili doslej najtežji napad na nemško glavno mesto. Zračni alarm je trajal do zore. Angleška letala so letela zelo nizko. Nemški radio pa poroča, da je bila večina angleških letalskih edinic razpršena, še preden se ji je posrečilo priti do Berlina. Nekaj letal je odvrlo zažigalne bombe. Zadeti so bili nevojaški objekti. Eno angleško letalo je bilo sestreljeno, drugo pa še, ko je bilo na poti.

DANAŠNJE ANGLEŠKO POROČILO
LONDON, 21. okt. Reuter. Letalsko ministrstvo javlja: Glavni sovražni napadi so bili naperjeni proti Londonu in Midlandu. Letala so prišla kmalu po mraku ter prenehala z napadi ob zori. Napadi na Midlande pa so trajali še dalje. V Londonu je bila prizadejana škoda na zgradbah ter je nastalo več požarov. Bilo je nekaj mrtvih in več ranjenih. V Midlandih je bil napad koncentriran na neko mesto, čeprav so padale bombe tudi v drugih distriktih teh provinc. Drugod so bili posamezni napadi, pri katerih ni veliko škode. Tudi smrtnih žrtev ni veliko. V teku včerajšnjega dneva je bilo sestreljenih 7 sovražnih lovcev. Izgubili smo 3 lovce, toda vsi trije piloti so se rešili. Dve letali sta bili sestreljeni v teku noči.

LONDON, 21. okt. Reuter. Druga objava letalskega ministrstva pravi, da so angleška letala nocoj napadla Berlin ter Severno Italijo in invazijska pristanišča.

STRELJANJE ČEZ KANAL

LONDON, 21. okt. Reuter. Včeraj so pričele angleške obalne baterije z doslej največjim bombardiranjem nemških postojank ob južnem obrežju Kanala. Bombardiranje je presegalo vsa dosedanja v tej vojni. Od eksplozij angleških granat se je tresla vsa grofija Kent.

VČERAJSNJE NEMŠKO POROČILO

BERLIN, 21. oktobra. DNB Nemško vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno vojno poročilo. Ponoči 20. t. m. so nemške podmornice izvedle nove uspešne napade na angleške konvoje. Po poslednjih vesteh je bilo preteklo noč potopljenih 17 sovražnih trgovskih ladij, ki so plule v spremstvu s skupno 110.000 tonami. V poslednjih dveh dneh sta bila uničena dva velika angleška konvoja, v poedinah akcijah pa je bilo potopljenih 327.000 ton angleškega trgovskega brodovja. Kljub slabim vremenskim raz-

meram je nemško letalstvo nadaljevalo včeraj z napadi na angleško prestolnico in druge vojaške cilje v srednji in južni Angliji. V pretekli noči so številna nemška letala izvajala zaporedne napade na London in zmetala velike količine bomb, ki so bile tudi največjega kalibra. Poleg drugega so zelo poškodovani tudi doki »Vzhodna Indija« in tovarne plina v Greenwichu ter letalske tovarne. Na raznih železniških postajah so nastali veliki požari in so bili poškodovani vodovodi. Nastale so velike eksplozije in opaziti je bilo plamen iz višine tisoč metrov. Težki bombniki so izvedli napad na luške naprave v Liverpoolu in industrijske naprave v Coventryju. Bombardirana so bila tudi druga središča angleške industrije za oboroževanje v južni in srednji Angliji. Vsi ti napadi so bili izvedeni z uspehom. Sovražnik ni niti enkrat napadel Nemčije.

DANAŠNJE POROČILO

BERLIN, 21. okt. DNB. Angleška letala so skušala v noči med 20. in 21. oktobrom napasti prestolnico Nemčije. Večji del letal je bil odbit, preden se je približal Berlinu. Le posameznim angleškim letalom je uspelo, da prelete mesto in odvržejo bombe na stanovanjske četiri. Zadeti so bili samo nevojaški objekti.

Angleži o treh načinih vojskovanja

Obramba Anglije, kombinirane akcije mornarice in letalstva ter bitka za Egipt — Reuterjev vojaški dopisnik pravi, da se bo Anglija sama začudila, ko bo izvedela za moč angleške vojske v Egiptu — Nemci pa trdijo, da dela čas v prilog držav osi

LONDON, 21. okt. Reuter. Reuterjev vojaški dopisnik piše: Angleški politični krogi menijo, da so mogoči trije načini politike, odnosno pot do zmage v sedanjih vojni: 1. da se pojmuje bitka za Anglijo kot glavni nemški napor in se zato ta utrdba brani z vsemi silami, brez ozira na to, kaj bi se utegnilo drugod zgoditi; 2. da se prično sistematični letalski in pomorski napadi na najbolj občutljive točke vzdolž vse v nemški posesti se nahajajoče obale od Narvika do Španije; 3. da se presoja vse drugo sporedno, razen vojna v severni Afriki za obrambo Egipta in Vzhoda.

Vsi ti trije načini vojskovanja imajo svoje pristaše. Londončani so vsekakor najbolj prizadeti s problemi obrambe svojega mesta in bodo gotovo storili v tem oziru vse potrebno. Drugi način vojskovanja, ki bazira na stalnem vznemirjanju sovražnika, sloni na teoriji uporabe premoči vojne mornarice. Kakor se je pokazalo v Cherbourgu, morejo angleške bojne ladje napasti skupaj z letalstvom vsako obalno točko, ki si jo izberejo in mogle bi tudi izkrcati mehanizirane čete, sposobne za prilično obsežne napade, če tudi bi bilo treba zavzeti sovražno ozemlje samo za krajši čas. Ta način vojskovanja ima posebno veliko pristašev.

Tretji način, t. j. obramba Srednjega vzhoda, je odvisen v neki meri od bodočih akcij sovražnika. Inicijativa mora ostati v rokah Grazlanja, ako ne zaradi ničesar drugega, že zaradi italijanskega cilja: zavzetja Egipta. Angleži nimajo nobenega namena zavzemati italijanske položaje, čeprav bi dobro pripravljena ofenziva v pravem trenutku ta cilj lahko dosegla. Obramba Egipta je tako zelo važna in ne more vplivati na njo noben dogodek v bližini Anglije. Prihod zlome bi mogel omogočiti angleški vojni mornarici, da se posluži vseh treh načinov vojskovanja. Slabo vreme bo pomagalo branilcem Anglije, ne bo pa oviralo vojne mornarice in letalstva pri izvajanju podobnih akcij, kakor je bila zadnja ob napadu na Cherbourg.

sredstvi, ki vsaj po formi niso demokratska, najde boljša pot za bodočnost. Pot, ki ne bo vodila skozi duhovno suženjstvo, skozi široko reklamirane ugotovitve, češ, mi moramo trpeti, da bo našim znanjem boljše, temveč bo že nam samim dala široke možnosti popravitve sedanjega sveta.

Rr

Ko se bo pričela bitka v Afriki, bo ena najpomembnejših in odločujočih na svetu. Razvoj dogodkov je odšel predaleč, da bi bodisi Angleži bodisi njihovi nasprotniki mogli izbežniti tej odločilni bitki. V pričakovanju te bitke se krepi suhozemska vojska, mornarica in aviacija, vse pa je pokrito s tančico skrivnosti, a kadar bo ta skrivnost razkrita, se bo sama Anglija začudila nad silami, ki so zbrane v severni Afriki.

MONAKOVO, 21. okt. Stefani. »Münchener Tagblatt« je objavil članek načelnika odseka za politični tisk nacionalno-socialistične stranke Sundermanna, ki ugotavlja, da je čas v sedanjih vojni najboljši zaveznik sil osi in ne Anglije. Pisec postavlja vprašanje, kako naj Anglija sploh upa, da bo mogla pregnati nemške

čete od Narvika do Biskajskega zaliva in od Pariza do Bukarešte, ko ni bila niti sposobna obraniti svoje položaje na jugu evropske celine?

BERLIN, 21. okt. Stefani. V berlinskih političnih krogih naglašajo, da postaja Sredozemsko morje vedno bolj in bolj področje, ki bo odločilo usodo sedanje vojne, zlasti po odstranitvi angleškega vpliva na Balkanu. Tam tudi pravijo, da je Edenovo potovanje zadnji poizkus, da se prepreči katastrofa Velike Britanije. Nemški listi pravijo, da potrebuje angleška pošta dva meseca, da pride od Severnega do Sredozemskega morja, kar najbolj dokazuje uspeh kontrole nemškega in italijanskega letalstva ter mornarice.

Nov angleški napad na Italijo

BERN, 21. okt. Stefani. Švicarska telegrafska agencija objavlja poročilo generalnega štaba, da so v noči od 20. na 21. oktobra leteli nad Švico angleški bombniki v južnovzhodni smeri. Protiletalske baterije so ponekod stopile v akcijo. Od začetka septembra je bil to prvi ponovni polet Angležev preko Švice.

BERN, 21. okt. Ag. Suisse. Prvič po

več kot enem mesecu so letela tuja letala včeraj okoli četrta na 10 ponoči preko Švice.

CURIH, 21. okt. Unp. Včeraj ponoči so bili v Curihu, Bernu in Ženevi dani zračni alarmi. Mislili se, da so Angleži po več kot enem mesecu spet začeli napadati Severno Italijo.

Strašne povodnji v Pirenejih

ŽENEVA, 21. okt. DNB. Škoda, ki jo je povzročilo strašno razdejanje povodnji v španskih Pirenejih, cenijo na milijardo frankov. V dolini Tera je odnesla povodenj 60 hiš in neki sanatorij. Tudi v francoskem Perpignanu so morali odstraniti del prebivalstva; iz bolnišnice so rešili 140 težko bolnih. Zdravilišče La Prest

blizu Pra de Molaa je zasuto s poplavinim nanosom in vsi zdravniki sanatorija so utonili. V Amelie les Bains je odnesla poplava 63 hiš, utonilo je 25 oseb. Arles sur Tech je zravnal z zemljo; električna centrala pri Pas de Loup pa popolnoma uničena.

Kanadski guverner pri Roosevetu

HYDE PARK, 21. okt. Reuter. Generalni guverner Kanade, grof Alton in njegova soproga Alice, ki sta obiskala Roosevelta, sta se odločila, da podaljšata svoje bivanje v USA. Ostala bosta v Hyde Parku še do jutri, nakar se bosta z avtomobilom odpeljala v New York. Roosevelt se bo najbrž drevi poslovil od svojih gostov in s posebnim vlakom odpotoval v Washington. Velika vojvodinja Luksemburška in njen mož sta bila danes prejeta pri kanadskih gostih.

Vznemirjenje zaradi položaja v Španiji

WASHINGTON, 21. okt. Havas poroča: Kakor je bilo že javljeno, bo ameriški Rdeči križ poslal v Španijo parnik z moko ter je za ta prevoz že dobil dovoljenje Anglije. Med tem pa vznemirja Ameriko notranji položaj v Španiji in je zato odredila ustavitve odpoštovanja nadaljnjih ladijskih tovorov za Španijo.

Mariborska napoved: Pretežno jasno in stanovitno vreme. Včeraj je bila maksimalna temperatura 14, danes minimalna -0,5, opoldne 11.

„Razumemo vas, ne očitamo vam ničesar...“

André Maurois / Pretresljive besede po radiu na angleški narod — Človek mora biti pravičen: vse, kar smo zahtevali od njih, so do pičice storili — V avdienci pri kraljici Elizabeti — Aux armes, citoyens... — Slovo od domovine

Z Boca v bližini Versailles sem odletel v Anglijo ter stopil takoj v angleško informacijsko ministrstvo. Pravkar so bili zbrani pred stavnik angleškega tiska na posebni konferenci in tajnik me je takoj pozval, naj poročam o prilikah v Franciji. »Govorili boste vsemu angleškemu tisku!«

Nisem vedel, kako naj bi začel. Toda, tiste dni sem bil tako pretresen zaradi trenutnega položaja v domovini in nje bodočnosti, da so mi besede kar same hitele iz ust. Ko sem končal, je na moje veliko presenečenje vstalo vseh 300 novinarjev, ki so bili zbrani v dvorani, in so mi navdušeno ploskali.

Spremili so me k Duff Cooperu. Zvečer sem govoril po radiu British Broadcasting Company. Med drugim sem dejal:

»Niti 1. 1941, tudi ne jeseni ali v prihodnjem mesecu nam ne morejo nuditi naši prijatelji pomoči: zdaj se mora to zgoditi! Vemo, kako odlično se je borila angleška vojska in je Royal Air Force, vemo, da so ti storili vse, kar je bilo mogoče. Zdaj je prišel trenutek, ko lahko nemogoče stvari še izvedemo. Popolnoma zaupamo britskemu zaveznikom. Prepričani smo, da so pripravljeni, vreči vse v boj, kar imajo. Prosimo vas danes, računajte s pomembno tega trenutka. Mislite na to, kar lahko imenujem duh iz Dunkerquea. Tam je bilo nemogoče spraviti v nekaj dneh iz pol porušene pristanišča več kot 30.000 mož. Optimisti so govorili o 50.000. V resnici je pa bilo rešenih 350.000 mož. Kako je to bilo mogoče? Nič ne ve to bolje, kakor vi, ki ste to napravili... Če vas ta duh iz Dunkerquea se enkrat prešine, boste dobili tudi bitko, ki se zdaj bje in tudi vojno. Dajte nam vsa letala, vsakega moža in slednji top. Skupaj bomo zahtevali od Amerike, da nam pomaga. V enem ali dveh mesecih nam lahko pošlje toliko, kar bi terjalo leto dni dela. Ni mogoče, v nekaj, tednih izvežbati tako veliko vojsko, nam pravijo razsodniki. Imajo prav. Ni mogoče. Toda tako se stori in zgodilo se bo.«

Angleški radio me je pozval, da sem ob treh zjutraj ponovil iste besede v francosčini za kanadske Francoze. Naslednjega dne pa za šole Velike Britanije. Bil sem zelo utrujen, ko nisem več dni spal, toda vesel sem bil, videč, kako naglo reagira angleško javno mnenje. Dobil sem od vseh strani pisma priznanja in izjave, da hočejo pomagati Franciji. Ko sem pa vprašal znanca, kaj nam lahko Anglija v resnici nudi, mi je resno odvrnil: »Mimo kanadske divizije, ki je že odšla, nimamo čet, pripravljenih za vojno na suhem. Nimamo dovolj materiala, da bi nadomestili izgube v Flandriji. Poslali bomo nekaj eskadrilj letal, toda, v interesu skupne obrambe je, da ostanejo letalske sile v naših pristaniščih, da jih branijo. Če morete vzdržati do 1941...«

Vedel sem, da je partija izgubljena, za Francijo ni več pomoči. Francoski poslanik v Londonu CORBIN, mi je na mojo pripombo, da je čudno, kako so Angleži po desetem mesecu vojne še neoboroženi dejali: »Res je, toda, človek mora biti pravičen. Vse, kar smo zahtevali od njih, so do pičice izpolnili. Napaka je le bila, da nismo zahtevali od njih prav toliko divizij, kakor v svetovni vojni. Dejstvo je, da jim nismo postavili takšnih zahtev! Naš generalni štab in ministri so bili zaslepljeni od pravilnega zanosa utrjenih obrambnih črt...«

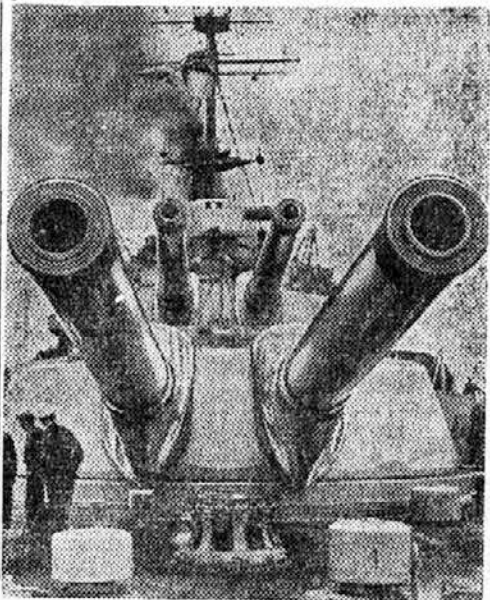
Naslednjega dne so prinesli listi vest, da so Nemci pred Parizom. Kraljica Elizabeta me je povabila v avdienco. »Mr. Maurois,« mi je rekla, zelo sem zaskrbljena za usodo Pariza... s Francozi in njih usodo delim isto globoko bolelost... Ljubim Francijo res nad vse. Med

Kraljica Elizabeta na obisku pri sestrah angleškega Rdečega križa

vožnjo v Pariz pred dvema letoma sem občutila, kako utripajo srca francoskih žena prav blizu mojega srca. Poizkusila bom drevo govoriti jim po radiu in jim povedati preprosto resnico, ki mi prihaja naravnost iz srca.

Dobil sem občutek, da njene besede niso bile oficijelne fraze, temveč izbruh resničnih čustev. Kraljica bi prav tako rada kakor narod, storila vse za nas. Toda, bilo je že prepozno.

Angleška oklepna »Revenge«

Po padcu Pariza je — dospel Churchill v Tours. Lahko se je prepiral o velikem razsulu, kamor je pogledal. Bil je razočaran. V mestu je bilo natlačeno polno beguncem in moral se je zelo potruditi, da je sploh našel francosko vlado.

V nekem gradiču nad Loiro se je sestal z ministri. Tu je Reynaud pojasnil Churchill, da je sicer za nadaljevanje vojne, lahko se pa zgodi, da se bo moral umakniti drugi vladi, ki bo sklenila premirje. Churchill sam ni mogel odvezati Francije sklepa, naj ne sklene separatnega miru. Kolikor pa vem iz poznejših informacij, je angleška vlada dala razumeti, da obo ona imela v svojih ciljih še nadalje vzpostavitev vse Francije po vojni.

Na obisku pri siru Ericu Phippsu, bivšem

angleškem poslaniku v Franciji, sem zvedel iz radia o odstopu Reynauda. Ko so zavneli akordi marseljeze »Aux armes, citoyens!« so me zalile solze. Angleški tovariši so v tem ganotju pokazali vso plemenitost svojega ponašanja. Državni podtajnik sir Edward Grigg me je potolažil: »Razumemo vas, ne očitamo vam ničesar. Nismo vam mogli pravočasno pomagati, drugače niste mogli postopati.«

Pogoj premirja so sprožili novo razburjenje. Skrbelo je vse, kaj bo s francosko vojno mornarico. Malo prej je Churchill ponudil Reynaudu unijo med obema državama in nadaljevanja vojne. Če bi se to zgodilo vsaj štirinajst dni prej, bi potekla vojna vse drugače. Predlog je pa prišel v trenutku, ko je bila Francija že izmučena in ni želela drugega, kakor takojšnjo pošiljatev letal, tankov in topov.

Pripovedovali so mi, kako je general WEYGAND med debato o uniji povedal naslednjo prigodo o Churchill. »V burski vojni v Južni Afriki je bil Churchill ujet. Ko je hotel izstopiti iz nekega vagona, sta stala nenkrat pred njim dva Bura z napetim revolverjem. Če bi slučajno kdo od sopotnikov tedaj opozoril Churchilla, naj se brani, bi Anglija ne imela njega ne sedanjega predloga. Prav tako so zdaj proti Franciji naperjeni nemški topovi, domovina se ne more braniti. Ne more storiti drugega, kakor je storil Churchill — vdati se v usodo.«

Ne vem, če zgornje odgovarja resnici, značilno pa je, Churchill, ob katerega predlogu so sprva v parlamentu kar obnemeli, se je čutil zadetega v srce, ko je videl, da Francija nanj ni reagirala. »Kakšna škoda!« je vzkliknil Desmond MacCharthys. »Kako rad bi postal francoski državljani.«

Odnosaji med obema državama so postali potem iz dneva v dan bolj napeti. General de GAULLE, velik strokovnjak v oklepnih edinicah, je zbiral v Londonu svoje legionarje. Njegovi načrti so sprožili pri mnogih Francozih vprašanje vesti. Mnogi od njih so bili prepričani, da mora v urah bridkosti ostati Francija enotna, drugi niso hoteli priznati

premirja in so se priključili de Gaulleu. Prišlo je do odkritih očitaj med Londonom in Bordeauxom. Obžaloval sem te spore, svaril k zmernosti, toda zaman.

Anglija je končno pristopila k reorganizaciji svoje vojske. V maju še ni imela divizije, ki bi jo mogla poslati v Francijo, v juliju je že razpolagala s milijoni možmi, ki so bili pripravljeni, braniti domovino pred tujim vpadom. Povsod na podeželskih cestah je bilo opaziti utrjevalna dela. Po izkušnjah iz našega poraza je dalo angleško vrhovno poveljstvo civilnemu prebivalstvu ukaz, da ne sme v primeru napada zapustiti svojih domov, kajti v sili bodo s strojnimi počili ceste. V vsaki vasi so ustanovili krajevno obrambo proti padalcem, povsod je vladal povsem nov duh odpora in odločnosti. Spoznaje, da francoska vojska ni nepremagljiva in da se utegne kaj takšnega primeriti tudi otoški državi, je vplivalo kakor strela na Angleže. Britski narod pa, kakor vselej v zgodovini, ni klonil. V slutnji nevarnosti je zbral nove sile.

Dne 2. julija me je razrešila francoska vojska misija službe. Ker ni bilo na eni strani nobenih zvez več med Anglijo in Francijo in sem bil na drugi strani obvezan za več predavanj na univerzi v Harvardu, sem odpotoval v Ameriko. Parnik, ki me je prepeljal čez Atlantik, je bil eden od tistih, ki je vozil angleško deco v Kanado. V senci topov se je igralo na krovu na tisoče otrok. Bojna ladja »Revenge« in dva rušilca sta nas spremljala. Na krovu te ladje sem tudi zvedel o grozotnem spopadu pri Oranu.

Od vseh nesreč, ki sem jih doživel zadnje tedne, mi je bilo to najstrašnejše. Francoz predvsem, zadnjih 20 let pa še velik prijatelj Angležev, sem se zdel samemu sebi kakor otrok dveh zakonskih ločencev. Srce mi je reklo: »My country right or wrong!«, razum pa je objokoval prelom med dvema narodoma, ki sta eden drugega zelo potrebovala. — Naslonjen na ograjo sem dolgo zrl na razpeto morje ter mogočno bojno ladjo, ki je mirno plula ob strani. Angleški sopotniki so opazili moje bolečine in so tiho šli mimo mene. Naenkrat so mi pa padle v spomin spet besede Desmonda MacCharthysa: »Naj se zgodi karkoli, nikoli ne bomo pozabili, da so naši prijatelji ostali isti!« Visoko gori na stolpu »Revenge« se je utrla iskra — v svetlikajočih se pičicah in črticah je šla nam neznanca novica v svet... KONEC

Madžarska se je povečala za 37,2 odst., od kar je dobila Transilvanijo, večja je pa za 72,7 odst. od trianonske Madžarske. Na 1 kv. km pride zdaj 79 prebivalcev, v trianonski Madžarski je bilo 93 ljudi na 1 kv. km. V Transilvaniji živi 80 odst. ljudi od poljedelstva, v ostalem delu Madžarske pa 53 odst.

Dr. Cincar Markovič

o političnem in gospodarskem sodelovanju z Nemčijo

»NIČ NE VEŽE NARODOV TAKO, KAKOR SPORAZUMNO GOSPODARSKO SODELOVANJE«

Ob podpisu novega gospodarskega sporazuma z Nemčijo je naš zunanji minister dr. Cincar Markovič zastopnikom tiska izjavil med drugim: »Že skoraj šest let je, od kar je bila v Beogradu sklenjena pogodba o trgovini in plovi med našo državo in Nemčijo. Obe državi sta težili, da bi druga drugi pomagali tam, kjer je bilo najbolj potrebno. Mi smo Nemčijo oskrbovali s surovinami in hranom, Nemci so nam zato zagotovili prodajo našega blaga na svojem ogromnem trgu v dogovorjenih količinah ter nam jamčili razliko med tedanjimi svetovnimi nizkimi cenami ter cenami, ki smo jih potrebovali. Naše gospodarstvo je imelo

od tega velike koristi. Od začetka 1934 do kraja 1938 je naš izvoz samo v Nemčijo narasel od pol milijarde na dve milijardi dinarjev. Danes sodeluje Nemčija s 66% v naši trgovini ter predstavlja največjega nezamenljivega partnerja. Sedanja nova določitev obsega našega izvoza v Nemčijo in uvoza iz Nemčije prča o neskaljenem ozračju prijateljskega sodelovanja in razumevanja medsebojnih potreb. V današnjem trenutku ima taka ugotovitev poseben značaj, ki ga moramo mi vsi pravilno ocenjevati. Za sedaj naj nas zadovoljuje, za bodočnost pa pomirjuje, zakaj nič ne veže narodov tako, kakor sporazumno gospodarsko sodelova-

nje. Na tem področju Jugoslavija in Nemčija še daleč nista izčrpali vseh svojih možnosti. Zaradi odkritosrčnega prijateljstva in medsebojnega razumevanja, ki veže naši državi, moremo ugotoviti, da ni samo gospodarsko sodelovanje med Nemčijo in Jugoslavijo dozdaj dalo dobrih sadov. Tudi politično sodelovanje je mimo tega z dosedanjimi uspehi dokazalo, da pomeni to sodelovanje za našo državo mir v nasprotju z vojno ter tvorno delo v nasprotju z raznimi pretresi. Nič ni na poti nadaljevanju in ojačevanju tega političnega sodelovanja, zakaj tako sodelovanje tudi danes odgovarja obojnim, dobro razumljenim koristim.«

Kultura

»Mladnska matica: „Naš rod“

Slovensko učiteljstvo, ki je vsak dan v vzgojnem stiku z najmlajšimi generacijami najširših slojev našega naroda, se jasno zaveda pravilne vzgoje ljudskošolske mladine za naše leposlovne zaklade. Zato se naše učiteljstvo s tiho požrtvovalnostjo trudi in dela na popularizaciji slovenskega mladinskega beletrističnega čtiva. Uspehi so dejansko presenetljivi. Samo Mladinska matica — o kateri smo na tem mestu že poročali — je v 13 letih svojega obstoja kot odsek slovenske sekcije JUU v Ljubljani izdala 60 knjig in 11 letnikov mladinske revije »Naš rod«. Skupna naklada Mladinske matice presega 1.300.000 izvodov knjig ter se naglo približuje prvi tretjini vse do sedaj pri nas izdane naklade mladinskih leposlovnih knjig. To je ogromno delo, ki ga je malokdo zna pravilno preценiti po obsegu in še bolj po važnosti beletristične vzgoje prav najširših mladinskih slojev.

Na mizi pred nami ležita 1. in 2. številka XII. letnika »Našega roda«, te najbolj razširjene in kvalitetno vodilne mladinske revije, ki se loči od vseh ostalih slovenskih mladinskih listov tudi po tem, da zasleduje le kvalitetno leposlovno smer ter je v popolni neodvisnosti od kakršnih koli svetovno-nazorskih principov ter izven vsake politično-strankarske opredeljenosti, česar ne moremo trditi o nobeni izmed ostalih naših mladinskih revij.

Vse dosedanje številke »Našega roda« so polne izredno pisanega čtiva, ki je urejeno ta-

ko, da ustreza vsem otroškim duševnim razvojnim stopnjam od vstopa v osnovno šolo pa do zadnjega razreda višje ljudske šole. Poleg, tudi v literarnem svetu pozornost vzbujajoče, beletristične vsebine, se vsaka številka »Našega roda« odlikuje z razkošno opremo originalnih ilustracij, ki naj omogočijo zlasti vizuelnim otroškim tipom prav živo predstavljajo opisanih dejanj in dogodkov. Povesti, pesmi in razni poučni sestavki so ilustrirani od raznih slovenskih umetnikov, ki jim je tako dana možnost uspešnega uveljavljanja v tovrstni likovni mladinski umetnosti. Tako je n. pr. Riko Debenjak, ki je s svojo septembrsko razstavo v Jakopičevem paviljonu vzbudil v umetniških krogih veliko pozornost, tako rekoč začel svojo umetniško uveljavljanje pri Mladinski Matici ter je ilustriral njeno revijo še pred odhodom na pariško študijsko potovanje, to je v dobi, ko je bil pri nas še popolnoma neznan.

Letošnji letnik »Našega roda« nadaljuje gorenjo tradicijo pestrosti vsebine ter razkošnosti ilustrativne opreme. Zanimiva novost letošnjega letnika pa so za ljudskošolsko mladino priprile intervjuje z najznamenitejšimi slovenskimi mladinskimi pisatelji. Tako je letošnja prva številka posvečena Vladimirju Levstiku, ki je po dolgem času zopet začel pisati mladinsko povest »Peter in Kostja«, ki bo izhajala letos v bogato ilustrativni opremi umetnika Gasparija v »Našem rodu«.

Jože Zupančič, ki si je nadel nalogo obiska-

ti važnejše mladinske pisatelje ter nato na uvodnem mestu vsake številke poročati o njihovem delu, opisuje v drugi številki svoj obisk pri samotnem selskem župniku Ksaverju Mešku. Tu prikazuje obsežno dosedanje Meškovo delo, ki bo kot značilni predstavnik slovenskega lirizma v prozi kmalu doživel obsežnejšo izdajo svojih del, da bodo tako dostopna tudi mlajšim rodovom. Tudi Meško podaja mnogo značilnih izjav in zanimivih spominov. Sam je prispeval črtico »Sveča« in pesem »V jesenski noči«. Zupančičev članek je ilustriral Fran Škodlar.

Črtico G. Rajčeva »Snaha lastovka« je iz bolgarščine prevedla Katarina Spur. Kristina Brenkova je po narodni pesmi posnela motiv v prozi »Deklica — vojake«, ki ga je ilustrirala Marija Vogelgnikova. Izmed ostale obilne vsebine omenjamo še krajepisno črtico »V Mislinjski dolini in pod Uršljo goro« iz peresa Jože Grbinca, ilustrirano po F. Škodlarju. Nadaljuje se tudi članek Viljema Kunsta »Kakšno bo vreme« itd.

Na naslovni strani prve številke je slika pisatelja Vladimirja Levstika na vrtu njegovega doma v Litiji, druga številka pa prinaša na istem mestu podobo mladinskega pisatelja Ksaverja Meška, ki stoji pred kapelico svoje župnije v samotnih, hribovskih Selah.

Obe letošnji številki sta nam porok, da so pota, po katerih hodi »Naš rod«, uspešna in pravilna ter bo pomenjal on sam kot tudi ostale redne in izredne književne izdaje Mladinske matice viden mejnik v razvoju slovenske mladinske literature ter pravilne vzgoje najširših otroških vrst za poznejše samostojno vglavljanje v bisere slovenske literature. —u

Novice

Pripravimo se za zimo!

Po dolgi in izredno mrzli zimi je prišla hladna in vlažna pomlad. Tudi poletje je bolehalo na izredni mokroti in nestalni ter prenizki sončni toploti. Pogoste poplave in druge motnje so prispevale svoj del. Posledice niso izostale.

Letošnji njljski pridelki zaostajajo po kakovosti in množini več kot polovico za lansko letino. Vinogradi zaostajajo po množini pridelka za ca 75%, po kakovosti pa bo letošnje vino izredno kislo. Tako so agrarni pridelki na vsej črti nezadovoljujoči.

Res so se ugodno dvignile cene agrarnih pridelkov, vendar to ne koristi večini naših kmetovalcev, saj vemo, da tri četrtine naših vaških prebivalcev nima dovolj zemlje za zadostno vzdrževanje lastne družine. Mnogi kmetovalci so prisiljeni odtrgovati od ust svojih malih otrok ter pristradano prodati, da krijejo javne davke in obveznosti ter si nabavijo najpotrebnejšo obleko in obutev za blizajočo se zimo. Mnogo pa je viničarskih družin, ki so živele od milosti in dobrobrčnosti ostalih. Letos bo vse te izredno prizadela draginja ter pomanjkanje lastnih prehranbenih sredstev. Mnogi zro plašno v bližnjo zimsko dobo. Zlasti v severno obmejnih predelih ter v Halo-zah je položaj zelo kritičen, izdatna pomoč javnih oblasti je neodložljiva.

Nujno je treba podvzeti potrebne korake, da se podeželske občine preskrbijo z

zadostno količino hrane za vse revnejše sloje. Zlasti je treba posvečati vso pažnjo predšolski in šolski mladini. Niti en slovenski otrok ne sme stradati. Bolj kot kadarkoli prej je baš letos potrebno, da se združijo vsa narodno-obrambna društva v enotni akciji za izdatno pomoč naši šolski mladini.

Položaj je posebno kritičen v severno-obmejnem pasu, zato je tudi pomoč tu tem bolj nujna in neodložljiva, sicer bodo posledice takorekoč katastrofalne. Razne ankete in proučevanja življenjskih okoliščin vaških otrok, ki so jih izvedli podeželski učitelji, so pokazale, da je ogromna večina vaških otrok zaostala v telesni rasti in teži pod normalo. Kot vzrok

se navajajo nehiigienska prenočišča, pomanjkljiva obleka, prenaporno delo, zlasti pa preslaba in kakovostno premalo izdatna hrana.

Edina rešitev je v obveznih šolskih kuhinjah. Na ta način lahko javne šolske oblasti omogočijo vsej vaški mladini, da se vsaj enkrat na dan nasiti s tečno in dobro pripravljeno hrano. Letos se morajo radi tega nujno ustanoviti kuhinje na vseh ljudskih šolah v obmejnem pasu. S tozadevnimi pripravami je treba takoj začeti, pri tem je izdatna pomoč javne oblasti neobhodna, kajti prostovoljne akcije poedincev in narodno-obrambnih ustanov ne bodo zmogle ogromne naloge. -gu-

Železniška nesreča pri Poljčanah

Včeraj okoli 20. je peljal proti Mariboru tovorni vlak z živili, namenjenimi v tujino. Kmalu potem, ko je zapustil vlak postajo v Poljčanah, je na enem izmed zadnjih vagonov počila os. Poškodovani vagon se je zaradi pritiska 6 vozov, ki so bili še za njim, postavil počez čez tračnice. V tej legi je vagon z vlakom vred vozil še nekoliko časa dalje. Nesrečni slučaj je hotel, da so bili baš na tem mestu in na stranskem tiru 4 vagoni, namenjeni v mariborske železniške delavnice. Poškodovani vagon tovornega vlaka je vrglo ob te vagona, ki so popol-

noma razbiti. Materialna škoda je precejšnja, človeških žrtev ni bilo.

Zaradi železniške nezgode je dalje časa trpel železniški promet na tem mestu. Osební promet se je nadaljeval s prestopanjem, tako da se je mariborski vlak vrnil proti Mariboru, ljubljanski pa proti Zidanemu mostu. Pri tem so seveda nastale precejšnje zamude. Ljubljanski večerni vlak je došel v Maribor šele malo pred 1. ponoči.

Na mesto nesreče je takoj prihitelo osebje iz mariborskih delavnic, ki je pričelo s čiščenjem proge.

dano bo točenje pijač pijanim gostom, igranje na karte za denar, mladostnim pod 16 let bo brez spremstva staršev sploh zabranjen vstop.

Dinar je postal „minimalna miloščina“

Z draginjo so se pomnožili tudi berači. Se pomnožili in podražili. Novčič 25 para, tako zvana kronca, ki ga je že v dobrih časih berač kvitiral le s kislim obrazom, danes na beraški borzi sploh več ne notira. Se samo blamiraš, če dajš duška svojemu socialnemu čutu z denarjem, ki si zanj človek ne more kupiti nič pol zemlje. Ne, minimalna miloščina je dandanes dinar, a kakor vse kaže, bo kmalu poskočila na 2 dinarja. Berači tozadevno že žugajo...

Berači me bodo zares spravili na beraško palico, je zadnjič potožil ljubljanski gospod, znan po svoji dobrotelosti. „Potolažite se,“ je pripomnila dama, „saj bomo prišli vsi.“ Prav za prav svetla perspektiva: ko bodo vsi ljudje berači, potem tudi beračev ne bo več. Logično.

Na nikdar site nas berače — ki nismo niti vredni plače — oziroma Bog se iz nebes — je zapel nekje Anton Medved. Ampak dandanes je podoba taka, da se Bog na nas več ne ozira.

Na nekem samotnem dalmatinskem otočku sredi sinjega morja sem našel enega edinega človeka. In ta me je zaprosil za milodar. Bog in berači so povsod.

KRAJŠI NAKLADALNI IN RAZKLADALNI ROK NA ŽELEZNICAH

Železniška uprava hoče pospešiti čim bolj cirkulacijo vagonov, da bi tako lahko kljub omejenemu številu vagonov zadostila vsem potrebam prometa. Zato je izdala prizadetim sledeče smernice:

1. Vagone je treba čim prej naložiti ali pa izprazniti in sicer po možnosti pred iztekom tarifno določenega roka. 2. Vagone je treba pravočasno naročiti pri postajenacelniku in to samo toliko, kolikor je resnična potreba. Če se ne more zaradi okvare preskrbeti tistih vozov, potem naj se stranke poslužijo vozov druge vrste. 3. Treba je gledati na točen dovoz in odvoz blaga. Čim je vagon preskrbljen, je treba takoj začeti z nalaganjem odnosno izlaganjem. 4. Pri nalaganju in izlaganju je treba paziti, da se vagon ne pokvari. 5. Odprte vagona se sme nalagati samo do dovoljenega profila in to tako, da se tovor spotoma ne pade. 6. Izkoristiti je treba tovrno tečino vagona. 7. Izogibati se je ponovne predaje vagonov. 8. Na vicalnih progah naj se z nalaganjem odnosno izlaganjem konča pred prihodom tovornega vlaka. 9. Za nalaganje in izlaganje vagona ni nobene prekinitve. Nalaga in izlaga se lahko v nedeljo in na praznik, če pa je treba, tudi ponoči. 10. Tovorne liste in spremne dokumente je treba kar najskrbneje izpolniti, da bi se tako izognilo reklamacijam in pojasnjevanju.

Nemški arhitekt March je dobil izdelavo načrtov za gradnjo velikega sportskega stadiona v Beogradu in za regulacijo gornjega dela mesta in celotnega Kalemegdana. Po njegovih načrtih bodo zgradili pod Kalemegdanom predor, da bi rešili vprašanje železniškega omrežja v Beogradu.

Petmilijonsko posojilo je sklenila najeti valjevska občina na predlog aprovizacijskega odbora za nabavo hrane za prebivalstvo.

Slovenskemu učiteljstvu!

Naš narod je majhen. Usoda pa je le prerada malim narodom mačeha, ki skrbi, da jim je življenje čim krajše. Naš narod pa je izredno trdoživ. V sredini Evrope, v križišču važnih cest, je kljuboval nevarnostim. Veliki in močni narodi so med tem propadli in izginili v noč, on pa je ostal pri življenju. Tisočletno golgoto suženjstva je pretrpel, a omagal ni.

Borci in vodniki so ga bodrili, tolažili in mu kazali pot v svobodo. Med glasniki svobode in oznanjevalci lepših dni je bila tudi Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Podprta z delom učiteljstva je budila že v nežni mladini ljubezen do naroda in hrepenenje po svobodi; s številnimi svojimi podružnicami pa je budno stala na straži in je povsod zajezila naše meje, kjer je bil naval tujine, posebno hud. Polstoleten trud Družbe je bil kronan z lepim uspehom.

Današnja doba je zopet nemirna in nevarna kot malokdaj. Mejniki padajo. Države, kjer ni pravega borbenega duha, izginjajo čez noč. To nam bodi v opomin!

Treba bo, da naše vrste strnemo in našo stražo ob mejah podvojimo. Zdaj bolj kot kdaj prej.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani priredi tudi letos dne 10. novembra svojo nabiralno akcijo. Ob teh težkih prilikah bo ta narodna zbirka za brate in sestre ob mejah obenem lepa preizkušnja naše požrtvovalnosti in naše narodne zavestnosti in zrelosti.

Učiteljstvo ni nikdar preslišalo klika, ko je šlo za pomoč obmejnemu bratom. S tem večjo požrtvovalnostjo se bo vrglo letos na delo. Pozivamo zato vse tovariše, da zastavijo vse svoje moči, da bo imela ta narodna zbirka popoln moralen in materialen uspeh! — Jugoslovensko učiteljsko udruženje J.U.U., sekcija za dravsko banovino v Ljubljani.

ZA OMEJITEV PIJANČEVANJA NA HRVATSKEM

Po banovi odredbi se bodo odslej zapirale gostilne z alkoholnimi pijačami v vseh krajih na Hrvatskem, kjer ni sedež okrajnega načelstva ali njegove ekspoziture, že ob 21. izjemoma bodo smele biti odprte do 23. Prepove-

RUBY M. AYRES:

DRUGI MEDENI TEDEN

ROMAN

14

— Dober večer, — je pozdravil Jimmy.

Cudovito je obvladal svoj glas, vendar je bilo čuti, da ne more docela skriti svojega ogorčenja.

Mortlake je vstal in vidno nagubal čelo.

— Dober večer, — je kratko odvrnil pozdrav.

Cynthija pa je dala Jimmyju roko. Videti je bilo, da ji je bilo kar všeč, ker sta se spet srečala. Seveda, Cynthija je bila žena, ki ima rada dve železi v ognju. Ko pa se je srečala z Jimmyjevim pogledom, ji je vendarle postalo nekoliko nerodno. Žal ji ga je bilo. Tako ljubezniv fant je, si je mislila.

Zanesla se je na to, da je »Marnio« kraj, kjer se ji ni treba bati, da bi Mortlake in Jimmy vprizarjala neljube scene. Neprijetno ji je pa vendarle bilo, da jo je prav tu našel Jimmy v družbi z Mortlakom. Čez teden dni ali dva bi je ta okolnost ne grizla več. Rada bi vedela, če je Jimmy znabit žele izvedel, kako ga je prelisičila... Nasmehnila se mu je sladko kot redko kdaj...

— Ali tu večerjate, Jimmy? Nisem vas opazila.

Seveda to ni bilo res. Zagledala ga je, čim je vstopila.

— S svojimi prijatelji sem tukaj, — je kratko dejal ter se ozrl na mizo. Pri tem se je srečal s Kristininim pogledom. — Naglo je izmaknil pogled ter se spet zadržal v Cynthijin lep obraz.

— Kdaj te lahko obiščem? — je vprašal. Kljub temu, da je govoril tiho, je vendar Mortlake mogel slišati vsako besedo.

Cynthija se je z glasnim smehom otrešla zadrege.

— Dragi prijatelj, pridi, kadar te je volja... Drago mi bo, ko me obiščeš... Pridi popoldne, kaj?

In spet se mu je nasmehnila ter pokimala. Jimmy je videl, da ga s tem odslavlja. Naglo se je obrnil ter odšel.

Njegovo srce je bilo težko ko kamen. In spet je sedel poleg Kristine. Plašno se je deklet obrnilo k njemu:

— Ali ni bila to Cynthija Farrowa?... Jimmy, zakaj mi niste tega prej povedal?

Predno ji je odgovoril, je segel po kozarcu in izpil. — Ah, oprostite, popolnoma sem bil pozabil, da se zanjo zanimam. Žal mi je... Sicer pa vidite, da ni sama. Toda če želite, jo povabim za ne-

kaj kaj časa k naši mizi...

— Mislim, da gospodična Cynthija ni vredna gospodične Wyattove, — je mirno rekel Sangster.

Jimmy ga je ošinil z jeznim pogledom. Na ustnicah so mu že viseli očitki, a jih je s težavo pogoltnil.

— Ozkosrčno! — je na pol v šali zbolel Sangsterja.

Kasneje, ko so zapustili lokal ter sta se poslovila in sama nadaljevala pot proti domu, je Jimmy izbruhnil:

— Zakaj neki si domišljaš, da bi Cynthija ne mogla biti vredna Kristine?... Nezaslišano, da si drzneš kaj takega reči!

— Res je, — je mirno vztrajal Sangster pri svojem. — Ti dve ženi se ločita ko dan in noč. Vsaka živi v popolnoma drugem svetu!

— Znabiti v srečo Cynthije, — je posegel vmes Jimmy. — Meni se zdi tista tako zvana »ugledna in dobra družba« precej dolgočasna zadeva. Kristina pa je v mojih očeh še cel otrok. In taka bo ostala vse dotlej, dokler se bo držala materinega krila. Zelo rad imam gospo Wyattovo, toda odkritosrčno moram priznati, da smo preživeli danes obupno dolgočasen večer.

Nekaj trenutkov je vladala tišina.

— Če je tale tvoj pomislek resničen, — je nekoliko ironično pripomnil Sangster, — potem mi dovoli, da se čudim tvoji ljubeznivosti do gospodične Wyattove.

— Kaj vruga blebetaš? — je skočil Jimmy. V žaru ulične svetilke je bil vi-

deti njegov obraz hudo razjarjen. — Jaz?

Kaj praviš? Jaz da sem ljubezniv do Kristine? Zakaj neki? — se je znenada zasmel. — Saj je vendar še cel otrok!

— No, seveda, sam najbolje veš, kaj delaš... Toda Jimmy...

— No, kaj...? — je neljubeznivo zagodel.

Sangster je nekaj trenutkov okleval, končno pa je le vprašal:

— Ali ti Cynthija danes zvečer ni ničesar rekla? Nekaj posebnega na priliko. Jimmy se je otožno nasmehnil.

— To, kar mi je rekla, je bilo hudo brezpomembno. Prav nič zanimivega. Rekla mi je, da jo ob priliki lahko obiščem. Skratka, da jo veseli, če vidi svoje »prijatelje«. — Posebno ostro je naglasil zadnjo besedo. — In kaj si ti pričakoval, da bi mi rekla? — je vprašal.

— Nič. Toda poslušaj: ali veš, kaj se govori v klubu?

— Kaj?

— Da je zaročena z Mortlakom!

Sangster je v temi slišal, kako Jimmy težko diha.

— Že mogoče. Toda na takele marnje ne bi stavil svoje glave, — je pristavil tiho.

— Prav imaš. Verjetno so to za lase privlečene klubske marnje, — je dejal Jimmy presenečeno. — Stavim, da je vse to laž. Kako bi le mogla biti zaročena z Mortlakom ali komer koli, ko pa njen mož še živi?

(Dalje.)

Ljubljana

Priglasitev v pomožno vojsko

Po uredbi o pomožni vojski in državni obrambi so vsi moški jugoslovanski državljani od dovršenega 16. do dovršenega 70. leta — z izjemo obveznikov vojaške sile — uvrščeni v pomožno vojsko državne obrambe. Zaščitni urad mestnega poglavarstva razpošilja te dni tiskane pozive ljubljanskim obveznikom. Vsakdo, ki prejme poziv, ga mora natančno izpolniti in ga v treh dneh osebno izročiti v zaščitnem uradu, Mestni trg št. 2, I. Kdor bi tega poziva ne prejel, pa spada

v pomožno vojsko, se mora, če ima v Ljubljani domovinsko pravico ali biva v Ljubljani, že najmanj tri mesece, tudi brezpogojno oglašiti v zaščitnem uradu in tam podati potrebne podatke.

Pod obveznost prijave spadajo tudi osebe, ki so začasno nesposobne za vojaško službo, kakor tudi rezervni častniki, rezervni vojaški uradniki in obvezniki vojne sile, ki so ali še bodo oproščeni vpoklica k vojaškim edinicam v mobilnem in vojnem stanju.

Zborovanje slovenskih skavtov in planink

V veliki sejni dvorani ljubljanskega magistrata je imela v nedeljo Dravska skavtska župa svojo 18. redno letno skupščino, na katero so se zbrali delegati vseh skavtskih organizacij Slovenije. Zastopnica je bila po svojem delegatu tudi glavna uprava Zveze skavtov Jugoslavije v Beogradu, od predstavnikov oblasti pa so bili navzoči: banovinska in mestna referenta za telesno vzgojo gg. Romih in prof. Dobovšek ter g. polkovnik Hercog kot zastopnik poveljnika ljubljanske divizije.

Zborovanje je vodil župni starešina inž. arh. Pengov (Bistro oko), ki je v svojem poročilu poudarjal idealna stremjenja skavtizma in njegovo veliko poslanstvo: vzgajati domovini zveste in značajne sinove in hčere, zavedne državljane, neomahljive borce, neutrudne delavce. Tudi v viharjih današnjega časa je in ostane Dravska skavtska župa trdno sklenjena jeklena veriga. Četudi skavtizem žal pri nas še vedno ne najde pravega razumevanja in ne uživa tistega položaja, ki mu gre, — slovenski skavti in planinke bodo vztrajali in v strogi disciplini, iskrenem tovarištvu in v zavesti, da brez boja ni zmage, nadaljevali svoje tiho, skromno, vestno in požrtvovalno delo: delo za dom, za narod, za državo, za kralja!

Iz poročila načelstva in ostalih poročil uprave izhaja, da se je slovenska skavtska organizacija v preteklem letu kljub mnogoterim težavam in oviram krepko razvijala in si utirala pot zlasti na po-

deželju. Danes obsega Dravska skavtska župa 16 stegov, 5 župnih klubov in tri pripravljalne edince. Vsega članstva skupaj je 1380 in sicer 1067 skavtov in 313 planink. Kar zadeva delo posameznih stegov, omenja poročilo med drugim pohvalno Kačjev steg Maribor, ki je čvrst skavtski mejnik na naši severni meji. Skavtska četa v Pragerskem, ki je poprej spadala pod mariborski steg, je postala samostojna četa. Zelo marljiv je Matjažev steg Črna pri Prevaljah, medtem ko Malgajev steg Prevalje v delu zaostaja. Z neugodnimi prilikami se mora boriti Donačkogorski steg Rogatec. Tudi Dravski steg Ptuj ima velike težkoče zaradi ozkorskega stališča krajevnih šolskih oblasti, ki zahtevajo popolnoma ločeno delovanje dijakov od nedijakov. Mrkonjičev steg Celje je prebrodil krizo in spet napreduje, Savinjski steg Rimske Toplice pa se bo reorganiziral. Prvo mesto med vsemi stegi pa zavzema po oceni župe danes Steg kralja Matjaža Ljubičja, za kar gre največja zasluga njegovemu starešini br. Franu Pleničarju. Za to je bil od glavne uprave odlikovan s skavtskim vencem.

Za novo društveno leto je bilo soglasno spet izvoljeno dosedanje starešinstvo in večinoma tudi ostali člani župne uprave. S skupščine so bile poslani udanostne brzojavke kralju in knezu namestniku, pozdravi pa prosvetnemu ministru, ministru za telesno vzgojo in ministru vojske.

KONTROLA CEN - USNJA

Vsi trgovci in proizvajalci usnja morajo nemudoma prijaviti vse zaloge surovin in izdelkov uradu za kontrolo cen v Beogradu in kr. banski upravi, referatu za kontrolo cen v Ljubljani. Vsako prikrivanje zalog ali netočna prijava se kaznuje po členu 5. uredbe o kontroli zaloge blaga z dne 14. VI. 1940. »Sl. I.« kos 49. Vsi prodajalci in trgovci z usnjem bodo najstrožje nadzirani o eventualnem neupravičenem povišanju prodajnih cen ter bodo za ugotovljene tozadevne prestopke proti njim uporabljene najstrožje mere uredbe za pobijanje draginje in brezvestne spekulacije in uredbe o kontroli cen.

a Prof. Ivan Noč, znani slovenski pianist, je angažiran za profesorja klavirja na glasbeni šoli »Stanković« v Beogradu.

Celje

Mezdno gibanje krojaških pomočnikov

V soboto je v Celju nastala stavka krojaških pomočnikov, ki so po podružnici Osrednjega društva oblačilne stroke zaprosili mestno poglavarstvo v Celju 23. septembra za poravnavo mezdnega spora med njimi in krojaškimi mojstri. Krojaški mojstri so predlagali mezdni sporazum v tem smislu, da bi povišali po-

močnikom v dosednji kolektivni pogodbi določene mezde za 20%, to je za 0.70 do 1.10 din na uro. Krojaški pomočniki pa so zahtevali povišanje mezd za 40%, t. j. za 1.40 do 2.20 din na uro. Mojstri nato niso pristali, vsled česar stavka v Celju 60 krojaških pomočnikov. Želeti bi bilo, da se kmalu doseže sporazum.

Za višje pokojnine Bratovske skladnice

Iz vrst upokojencev Bratovske skladnice smo prejeli sledeče: Nedavno smo toplo pozdravili vest, da se Bratovska skladnica resno bavi z namero, povišati svojim upokojencem pokojnine, ki so za čas sedanje draginje popolnoma nezadostne. Prosimo Bratovsko skladnico,

kakor tudi vse druge merodajne činitele, da naj se razmišljanje o povišanju pokojnin ne vleče v brezkončnost, ampak naj se hitro kaj ukrene, s čimer nam bi bilo v tem težkem času res čimprej in izdatno pomagano.

Upokojenci Br. skladnice.

GRD ZLOČIN IZ MAŠČEVANJA

V Lazah, občina Kapele pri Brežicah, se je izvršil v četrtek grd zločin. Radi vozne poti preko polja sta se sprla na njivi sosedja Franc Strgar in Radanovič. Slednjemu je Strgar prepovedal voziti po poti, ki vodi čez njegovo polje. Strgar je imel s seboj lovsko puško. Med preprirom je prišla k njima in ju mirila Radanovi-

čeva žena Terezija. Strgar je pomeril s puško in ustrelil v Radanovičovo, da se je zgrudila mrtva. Nato je hotel ustreliti še Radanoviča in njegovega sinčka, ki se je nahajal zraven, vendar sta oba pravočasno pobegnila. 58 letni Strgar se je po zločinu prijavil sodišču v Brežicah, odkoder je bil prepeljan v zapore okrožnega sodišča v Celju.

c Moderni valjčni mlin je postavil v Nizki pri Rečici ob Savinji domačin Jurjevec, lesni trgovec iz Zemuna.

c Nesreče. 41 letnemu delavcu v tovarni v St. Pavlu pri Preboldu je stroj pokvaril roko. — 49 letna posestnica Terezija Kuzman iz Vitanja je pomagala podirati drevje. Pri tem jo je udarila veja in ji zlomila levo nogo. — 55 letna preužitkarica Jožefa Flajs iz St. Janža na Dolenskem se je peljala z vozom. Splašili so se konji in si je pri padcu zlomila več reber.

c Okrožno sodišče v Celju je pri prizivni razpravi obsodilo posestnico Vanuš Marijo z Dečkove ceste v Celju na 10 dni zapora in 300 din denarne kazni, ker je povišala svojemu najemniku stanarino od 400 na 450 din ter s tem prekršila čl. 11-II. uredbe o pobijanju draginje in brezvestne spekulacije.

c Policijsko predstojništvo v Celju je zaradi navijanja cen spet kaznovalo več oseb, nekaj pa jih je prijavilo sodišču.

c Naknadno se razglasa, da morajo biti okna pri dnevnih vaji proti napadom iz zraka, ki se bo vršila te dni, odprta in ne zaprta, kakor je to bilo doslej.

c Električno napeljujejo v občini Rečica ob Savinji. Luč bo zagorela še pred zimo.

Ptuj

Težkoče regulacijskih del na Dravi

V Budini pri Ptuj, kjer je deroča Drava vsako leto izpodkopala več ha plodne zemlje in vedno huje ogrožala obdravske vasi niže Ptuja, so letos na spomlad pričeli z regulacijskimi deli. Na dveh najbolj izpostavljenih mestih so najprej zgradili predgradbi, da so zajezili rokava. Predgradbi ob levem obrežju je ob zadnji visoki vodi preprečila ogromno škodo, vendar je hotela neugnana vodna sila ob strani predreti pot v rokav. V glavnem pa so delo čez poletje posvetili k pripravam za regulacijo. Gradili so betonske kocke in pripravili nekoliko tisoč m³ izbranega gramozu za tanjšanje. Lotili so se tudi kopanja prekopa, iz katerega se bo nekoč razvila struga Drave. Pri tem delu se pojavljajo velike težkoče.

Skoraj vse leto je visoka voda, ki onemogoča delo. Po določenem vodostanju je bilo podjetje obvezno delati v tem letu le par dni. Tako se lahko prične pravo regulacijsko delo s pripravljenim materialom šele čez zimo, ko voda pade. Zaradi novih minimalnih mezd in dražjega gradbenega materiala, se je regulacijsko podjetje obrnilo na merodajne, da zvišajo preračun za ta odsek, ali pa zmanjšajo obseg delom, ker je to delo prevzelo na podlagi starih mnogo nižjih mezd in cen. Tozadevno bo treba urediti, da ne bo delo na Dravi čez zimo počivalo, saj je to najbolj dragoceni čas. Tako da bodo vsaj nekatere izmed neštehtih družin imele boren zaslužek na Dravi, ko vsa ostala javna dela počivajo.

p Pismeni del izpita za učitelje kmečko-nadaljevalnih šol je uspešno položilo pet vaških učiteljev iz ptujskega okraja in to Peter Kociper, šol. upravitelj na Svetinjah, Karel Prah, šolski upravitelj v Vurbergu, Jože Rojic, učitelj pri Sv. Marku, Pavle Segula, učitelj pri Sv. Marjeti ter Franc Vičar, šolski upravitelj na Polensaku. — Vsa petorica ima študijski dopust, ki ga izkorišča za tritedensko praktično delo in vežbanje v banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru, nakar bodo pripuščeni z ostalimi učitelji-kandidati k ustnemu izpitu pred posebno strokovno komisijo, ki jo sestavljajo načelnik kmetijskega oddelka kr. banske uprave, inž. Podgornik, višji šolski svetnik J. Krošelj, ravnatelj vinarske in sadjarske šole v Mariboru J. Priol ter profesorji Štiner, Kolovšek in Pečovnik kot izpraševalci za poedine gospodarske panoge.

p Učeli so mladega latn. B. J., 16 leten kočarski sin iz Sv. Barbare v Halozah, se je klatil po svetu že dalje časa in se preživljal s tatvino. Zaneslo ga je tudi v Novo vas pri Ptuj k pos. Plohl Francu. Od 4 letnega fantka — ostali so bili na polju — je izvalil ključ. Tako je neovirano vstopil v stanovanje in srečno odnesel iz omare 1183 din. Plohl je takoj prijavil tatvino. Stražniku Pekarju se je posrečilo, da je zgrabil pravega klateža. Ko je priznal dejanje, je še pokazal skrivališče za Rogoznico, kjer je imel shranjen denar.

p Izkopavanje plinskih cev. Mestna občina se je odločila, da oživi mrtve kaptale, ki so zakopani v zemlji, kjer leže neizrabljene plinske cevi. Doslej so jih že izkopali na Pristanu, v parku, na Minoritskem trgu in Krempeljvi ulici. Za plinske cevi bo mestna občina dobila okoli 250.000 din. Kupilo jih bo Mestno podjetje v Mariboru.

p Avtomobilska nesreča. Malek Franc, šofer pri tvrdki Ormiz iz Ptuja, je vozil 10 polovnjakov vina iz Ormoža. V Cvetkovcih se je avtomobilu zlomila vzmet in je šofer izgubil oblast nad volanom. Avto in polovnjaki so zaropotali v občestni jarek. K sreči ni bilo smrtnih žrtve. Na avtu pa je škoda za 20.000 din.

Trboveljski drobiž

Okužen vodnjak. Higienski zavod v Ljubljani je preiskal vodo iz javnega vodnjaka za cerkvi v Retju in ugotovil, da je voda v tem vodnjaku okužena. Prebivalci Retja, smejo vodo in vodnjake uporabljati le, če jo prekuhajo.

Članski sestanek je sklicala v petek popoldne v tukajšnjem Delavskem domu za svoje člane Zveza rudarjev Jugoslavije. Na njem so odgovorni poročali o zadnjih mezdah pogajanjih. Baje se je čula tudi kritika o doseženih uspehih.

Dve poroki. Pretekli ponedeljek sta se poročila v Trbovljah Franc Železnik gostilničar in dolgoletni sokolski praporščak z Anico Bidermanovo iz Trbovelj. V nedeljo pa sta sklenila zakonsko zvezo Kužnik Domink ml., dijak rudarske šole in Anica Dimnikova, uradnica laške pivovarne, hčerka pokojnega dr. Dimnika iz Trbovelj.

o 10.000 udeležencev je bilo na kranjski tomboli, ki so priredili gasilci v nedeljo popoldne.

c Avtogumo, vredno okrog 1000 din, so našli na nekem kozolcu v celjski okolici. Lastnik jo dobi na policiji.

c Hmelja letošnjega pridelka je bilo do- slej prodanega okrog 2000 stotov. Cena je 35—40 din.

c Celjska nedelja. Po trajnih deževnih dneh se je vreme vendar zopet ustalilo, da smo dobili zopet lepe jesenske sončne dneve. Tudi današnja nedelja je bil lep sončni dan. Mnogi so ga uporabili za izlete v lepo okolico, drugi so prisostvovali koncertu vojaške godbe, ki je bil od 11. do 12. pred magistratom. Popoldne pa je bila tombola na Dečkovem trgu, ki jo je posetila velika množica ljudi. Priredil jo je socialni odsek celjske sokolske župe.

c Orožniška postaja v Celju sporoča, da je neki požigalec v celjski okolici zažgal razna poslopja in hiše ter povzročil za 490.000 din škode. Teh požigov je sumljiv neki Kristijan L., rojen leta 1912 v Hamburgu, pristojen v občini Trbovlje, ki se potika okrog in je nevaren tuji lastnik.

c Hud mraz smo imeli zadnje tri dni v celjskem okolišu. Nekateri kraje v ravnini je v petek in soboto zjutraj pobelila slana.

o Neznanca so našli prerezanega na dvoje na progi pod Šmarjetno goro pri Kranju. Mrtvečeve identitete niso mogli ugotoviti.

o Vleget se je na tračnice pri Zalogu v soboto zvečer 28 letni kmečki sin Peter Loboda iz vasi Gradole pri Dolu. Pravijo, da so ga dolžili očetovstva v dveh primerih in je bil zato zadnje čase precej obupan. Oče ga je poslal z denarjem nakupiti nekaj stvari. On pa je prodal še kolo in obleko ter se ves dan tolažil s pijačo, zvečer se pa vrgel pod vlak, ki ga je vsega razmrcvaril. Truplo so prepeljali na pokopališče v Dolu.

o Smrtna nesreča. V slovenjgraški bolnici je umrl v soboto zvečer 59 letni kočar Breznik Vinko iz Bukovske vasi pri Dravogradu. Breznik je v petek skupno s svojim svakom Hartman Ivanom popravljval streho na domačem hlevu. Okrog 10. ju je poklicala Breznikova k malci. Pokojnik je šel po strehi navzdol pri tem pa sta se mu prelomili pod nogami dve lati. Padel je v globino in zadobil več poškodb. Žena in svak sta takoj prekrbela prevoz v bolnišnico, kjer so ugotovili, da si je Breznik pri padcu zlomil več reber, lopatico, zadobil težje notranje poškodbe in poškodbe po glavi. Zdravniki so se trudili, da rešijo ženi in trem nepreskrbljenim otrokom moža odnosno očeta, toda njihov trud je bil zaman.

o Nesreča v tovarni. V petek zvečer se je prepetila v tovarni Woschnag v Šoštanjju nesreča, katere žrtev je postal 26 letni tov. delavec Zajc Mihael iz Gaber pri Šoštanju. Zajc je kakor po navadi tudi navedenega večera delal pri delu, pa je na neznan način prišel s prsti v stroj, kateri mu je zmečkal prste desne roke. Zdravnik OUZD dr. Kolšek je odredil prevoz ponesrečenca v bolnišnico, kjer se zdravniki trudijo, da mu rešijo prste.

o V dvoletno pedagoško šolo v Beogradu je te dni odšel učitelj na loški šoli g. Korošec Drago.

o Požar kozolca posestnika Karla Mateka v Novi cerkvi sta povzročila dva šoloobvezna fanta, ki sta se tam skrila, da bi v miru pokadila cigareto; v pogovoru sta se dečka sama izdala. Mateku je pogorelo okrog 50 stotov krme, krčmarju Klincu okoli 10 stotov, dočim znaša zavarovalnina le 6000— din.

n Nadzorstvo nad cenami vseh vrst kož je razširjeno ter se nanaša: 1. na surove kože (goveje, konjske, bivolske in telečje), 2. strojene kože in krupone (okrajniki, vratovi, kože za razne stroje, kože za podplate, gornje kože za ljudi) in telečje boks, kože za sedlarsko obrt blank in kože za strojno jermenje. Uvozniki-trgovci na veliko in predelovalci so dolžni za vsako zvišanje cen prositi oblasti za dovoljenje. Prav tako so vsi ti in tisti, ki imajo blago na shrambi dolžni prijaviti popis zalog označenih vrst kož po stanju na dan 15. okt. Za vse nadaljnje prijave zalog velja rok do najkasneje vsakega 5. v mesecu. Količino morajo označiti v kosih in teži. Samo strojene kože, izvzemši krupone, morajo označiti s površino v kvadratnih čevljih ter v teži.

n. Centralo za uvoz in razdelitev surovin ter pogonskih in pomožnih sredstev bodo ustanovili v Zagrebu po sklepu zborovanja hrvatskih kovinskih obrtnikov.

Zanimivosti

Lepotni recepti iz starih časov

Kako si je nekdanji ženski svet ohranjal svojo mladost in lepoto

Kar stoji svet in kar bo še stal, bo ženske glave mučila skrb, kako ohraniti lepoto in mladost kar najdlje. V tem svojem vročem hrepenjenju posega včasih ženski svet po naravnost absurdnih sredstvih; mimo tega pa kujejo nekateri iz tega ženskega hrepenja imenitne kapitale in nesluteno bogatijo. Koliko sredstev je od davnih časov do danes že napravil ženski svet za ohranitev lepote. Človek bi skratka tega ne verjel. Toda vse je bilo zaman. Ko so potrkala leta, ko se je priplazila starost, je bilo vse zaman. Zastonj so bili vsi recepti, vse maže in masaže. Ostalo je le grenko fizikalno spoznanje, da je na svetu večna edino materija.

V tem stremljenju je bil ženski svet zanimiv posebej v starih časih. Iz zaprašenih bukve posnemamo nekaj lepotnih sredstev in receptov iz starih časov, vpludno v duhu želeč že preminulim ženskam: dober tek!

Med najstarejšimi sredstvi za čim daljšo ohranitev lepote se na prvem mestu omenjajo kopeli v toplem surovem mleku. Tu je zgodovinsko znana neka rimska cesarica, ki se je vsak dan kopala v toplem osličjem mleku. V ta namen je gojila v ogromnem hlevu 500 oslič, ki so dnevno dajale veliko kad mleka.

Zelo učinkovito sredstvo za ohranitev lepote je iznašel znani magik in čarodej dr. Albertus Magnus, ki ga je v svoji knjigi »Prave vražje mešanice« priporočal pod sledečim receptom: »Vzemi zajčji, petelinji in kokošji žolč, namoči ga v lastni vodi, temu dodaj svežega čebelnega medu, stresi vse v kovinasto skodelico in zavri. Potem si s tem namaži obraz.« Poročila pravijo, da je takratni ženski svet zelo rad posegal za tem sredstvom.

Leta 1709. se je prvič pojavil recept za toaletno vodo, ki se je imenovala »voda presvetle princese Izabele, kraljice ogrske«. Znan avtor »Zbirke tajnosti« d'Ennery trdi v svoji knjigi, da je dobila princesa ta recept od nekega pustolovca-čarodeja, ki pa je sam dobil recept iz nebes. K sporočilu pristavlja d'Ennery tudi recept za to vodo: »Vzemi štirikrat destilirano žganjico, namakaj v njej 50 ur rožmarinov cvet, nato tekočino še enkrat destiliraj v retorti, ki si jo postavila v vodno kopel. Nato pa si s tem vsako jutro umivaj obraz. Enkrat tedensko pa zavžij eno kapljico te tekočine.«

Kakor so se takrat tajinstveno izdelovala vsa ta in podobna lepota sredstva, prav tako tajinstvena je bila reklama, ki jih je priporočala ženskemu svetu. V reklami za omenjeno »vodo princese Izabele« beremo med dru-

gin naslednje: »Tej božanski vodi se imam zahvaljiti, da je sam poljski kralj poprosil za mojo roko, čeprav štejem že 72 let. Jaz pa sem ga odbila, kajti moje lepoto sredstvo je bilo iz nebes ter ga ne smem izrabiti v posvetne namene.«

Leta 1709 je izšla d'Enneryjeva knjiga »Recueil de Secrets«, v kateri je tudi naslednji recept za ohranitev lepote: »Vrzi svetlo zeleno krastačo v razbeljeno olje ter vri, da se krastača skrči na tretjino, dodaj belega voska ter vse to dobro smešaj v mastno mažo. S to mažo si potem namaži obraz.«

Tako je bilo nekdanj. Danes so moderni časi. Kosmetika je napredovala ter se poslužuje povsem drugih sredstev, ki naj bi bila zmo-

žna ohraniti ženskemu obrazu »večno« lepoto. Med najenostavnejšimi recepti beremo naslednjega: »Zmešaj limonin sok z jajčnim beljakom, dodaj ščepec soli ter dobro stolci, da nastane napol — sneg, in končno prilij še nekoliko kolinske vode. S to zmesjo si zjutraj in zvečer namaži obraz, vrat in roke.« Na tisoče je receptov in sredstev. Poceni in dragih. Sirom sveta je nastala mogočna industrija, ki izdeluje sredstva lepote ter mami ženski svet, ki v tej točki kljub emancipaciji ter preusmeritvi k sodobni realnosti še vedno ni kdo ve kako trden. Toda ali bo vse to kaj prida pomagalo? Zakaj večno lep ostane le oni, ki ohrani v svojem srcu in duši večno lepoto in mladost!

Angleška protiletalska obramba

Anglija je še pred pričetkom sržitih letalskih napadov izdelala gosto mrežo protiletalske obrambe. Poleg zaščitne balonske zapore so bile ob obalah ter tudi v središču dežele postavljene protiletalske lahke in težke baterije, ki podnevi in ponoči bedijo ter varujejo zračni prostor nad angleškim otokom. Podoba nam kaže protiletalski top srednjega kalibra in njegovo posadko.

Polarni sij v Romuniji

Pretekli teden je bilo mogoče opazovati v nekaterih pokrajinah Romunije nenavaden pojav intenzivnega polarnega sija. V severnih pokrajinah Evrope je ta pojav kaj navaden, redkejši pa je na jugu. Radi tega je vzbudil veliko pozornost tudi v krogih znanstvenikov. Nekateri znanstveniki spravlja pojav polarnega sija v Romuniji v zvezo z veliko aktivnostjo sončnih peg, ki so zlasti letos zelo močne ter jih sodijo, da so vzrok deževnemu vremenu, ki nas je vse leto morilo oz. suši, ki je bila v nekaterih

predelih Evrope in ostalih celin.

Po naključju je istočasno s pojavom polarnega sija izbruhnilo v Južni Dobrudži več požarov, med njimi je eden v neki vasi upepelil nad sto kmečkih domačij. Praznoverni vaščani so spravili požare v zvezo s polarnim sijem, češ da so nastali radi ognja na nebu. V resnici pa so nastali požari radi tega, ker je bila pokrajina radi suše popolnoma izsušena ter je močan veter na velike daljave raznašal iskre.

Srednjeveški boj proti požrešnosti

V 14., 15. in 16. stoletju so ljudje toliko jedli in pili, da so cele pokrajine zapadle požrešnosti. V zgodovinskih knjigah iz te dobe često naletimo na poglavja, ki v drastičnih potezih slikajo takratno požrešnost in nenasitnost človeškega rodu. Proti temu naglavljenemu grehu so se kaj kmalu jeli oglašati razni pridigarji, ki so hudo bičali ljudske slabosti ter človeštvu obetali večno pogubljenje, če bo še

„Mrtvo“ Črno morje

Bolgarski prirodoslovec prof. St. Konulov je ugotovil zanimiv pojav v Črnem morju. V mesečniku »Priroda in ved« v daljšem članku obravnava razne faze vodnih plasti v Črnem morju ter navaja, da v globinah 120 do 150 metrov vodne plasti trajno mirujejo. Vodne plasti ostalih morij so do dna v neprestanem gibanju in kroženju, dočim je to v Črnem morju drugače. Radi trajne negibnosti vode zrak ne more prodreti v spodnje plasti. V teh globinah je spričo pomanjkanja kisika ugasnilo sleherno življenje. Ostale so edine bakterije, ki za svoj obstoj ne potrebujejo kisika. Sicer pa imajo te tkzv. anaerobne bakterije lastnost, da razkrajajo sadro ter sproščajo strupeni žveplovodik. Spodnje vodne plasti Črnega morja so radi tega nasičene z žveplovodikom. In vsako živo bitje, ki pride v te globine, mora poginiti. Te vodne plasti imenuje prof. Konulov »mrtvo morje« pod Črnim morjem. Pojav teh mrtvih vodnih plasti je ugotovil tudi v zalivu Varne.

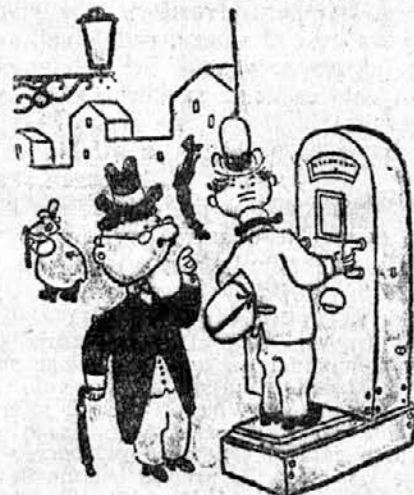
Razgovor v tramvaju

Gospod Jaklič se je povzpел na tramvaj. Koj za njim je stopil v tramvaj še nek drug potnik, ki je bil precej natreskan in ki je gospodu Jakliču že prej stopil na peronu na kurje oko. Gospod Jaklič se diskretno obrne k sprevedniku ter mu potoži:

— Gospod sprevednik, povejte mi, ali se v vašem mestu tudi pijanci lahko vozijo v tramvaju?

Sprevednik mu pojasni:

— Da, če se boste spodobno obnašali ter ne boste nadlegovali sopotnikov, potem se v božjem imenu peljite z nami!

— Zakaj se vendar tehtaš z zavojem? — Ker je v njem moj zajutrek, ki bi ga bil že zdavnaj pojedel, ko bi bil imel čas!

SVOJEVRSTEN ZASLUZEK REVNIH KITAJCEV

V Sanghaju se na stotine revnih kitajskih družin preživlja s posebnim delom, ki je prava posledica vojne. Na dnu rek, kanalov in morja lovijo staro železo. Tu so namreč v času japonsko-kitajske bitke za Sanghaj padle številne granate v vodo. Revni Kitajci sedaj lovijo po dnu posamezne železne kose eksplozivnih granat ter jih prodajajo kot staro železo.

PRVA MILIJARDA MARK ZA ZAROČENCE

Nemška vlada je pričela že 1933 dajati zaročencem revnejših slojev brezplačna posojila, da jim na ta način omogoči skrajšajo poroko in ustanovitev lastnega doma. Te dni je konto teh posojil doseglo prvo milijardo mark.

Gloucesterska

vojvodinja

v častni uniformi angleške letalske pomožne ženske vojske.

ŽENSKA IN MOŠKA LETA

Nekoč je neka dama vprašala ameriškega humorista Marka Twaina odkod to, da je videti štiridesetletna ženska navadno starejša kot petdesetletni mož.

— To si lahko razložimo, — je dejal Twain, — edino na ta način, da so običajno vse žene, ki o sebi zatrjujejo, da so stare šele štirideset let, v resnici že precej čez petdeset!

Triumf po nedolžnem obsojenega Malajca

Vse manj problematično in komplicirano kot nam, poteka življenje Malajcem, beremo v nekem potopisu s Surabaje (Java). To so vam veseli ljudje od danes, za preteklost tako pozabljivi, da malokdo ve, koliko je star, in tako brezbrizni za bodočnost, da vsak denar, ki ga zaslužijo, še isti dan potrošijo. Najkasneje pa drugi dan. Tretjega že prosijo za predujem. Zaradi te zapravljivosti in pa zaradi svoje nebrzdane erotike so na slabem glasu. Dasi imajo po mojih mislih, piše avtor, zdravejšo moralo kot mi. Vsekakor pa bolj zabavno. Kar postane nam konflikt, je njim navadno prijetno razvedrilo, recimo ločitev zakona ali brezposelnost. Ali, pa recimo: Pri nas obdaja zapor sramota, tragika po nedolžnem obsojenega. — Tukaj pa?

Tu je na pr. kuli Džojokasan, človek takole med trideset in petdeset, točno tega niti sam ne ve, zaposlen je pri kitajskem trgovcu kot raznašalec ledu. Kot povprečni mali človek na Javi ima ene stare rdečkaste pižamske hlače, malajski krivi nož, dve ženi in kakih štirinajst otrok, — to po vrstnem redu naštetu, kakor on sam eno in drugo stvar vrednoti. Stoj, med nož in ženi pridejo še sandale iz kosa stare pnevmatike, ki pa jih natakne samo ob

petkih in na novoletni praznik. Torej, ta kuli Džojokasan zasluži kot povprečni Javaneec 50 centimov na dan. Za raznašanje ledu in za inkaso.

Šest tednov ga nisem videl, ker sem hodil po orah, in ko se je zdaj prikazal pred mojo verando s kladu ledu, sem ga komaj spoznal. Ne le, da je imel na sebi nove hlače z zelenimi progami, je kadil tudi cigareto, na roki se mu je bleščal medeninast prstan s steklenimi kamni, in v vsem je bilo v njegova prikažni nekaj povzdignjenega, samozavešnega.

»Hej, Džojokasan,« se začudim, »to si pa gosposki!«

Siroko se reži in pravi: »Da, gospod, meni se je dobro godilo: pet tednov sem bil v zaporu.«

»V zaporu? Zakaj pa?«

»Zaradi ničesar.«

»Beži, beži! Si že kje kaj izmaknil, kaj-ne?«

»Ne,« pravi z obžalovanjem, »ne, nisem izmaknil.«

Sledi daljši pojasnilo. Kolikor ga razumem, je bil pri neki stranki inkasiral račun za led, gospa pa mu je denar poslala ven po služabnici. Pa je služabnica trdila, da mu je denar dala, on, kuli Džojokasan pa trdi, da od pre-

metene babnice ni prejel drugega kot krepko brco, da ne bi predolgo onečal verande s svojo navzočnostjo. Naj že bo kakorkoli, stvar je prišla pred sodnijo in tam je gospa zastopala poštenost svoje služabnice, ni pa bilo nikogar, ki bi bil zastopal poštenost kuli Džojokasan. In tako je romal za pet tednov v zapor.

To je dejanski stan. Da se je spotaknil na tem Evropec, bi mu življenje bilo zagrenjeno. Temu Javancu pa narobe: dvignilo je njegov ponos.

»Kaj si pa delal v zaporu?«

»Kamne tolkel.«

»Ali je bilo hudo?«

»Nič. Prav lepo je bilo. Še cigarete smo dobili.«

»In nisi hud na tisto žensko, da te je spravila v zapor?«

»Kaj bom hud? Saj je bilo prijetno tam!«

Položil je led v omaro in je že na vratih. Ampak še enkrat se obrne in pripomni: »In z avtomobilom sem se tudi vozil! Dvakrat. V velikem zaprtim policijskem avtomobilu.«

Ta »trumf« si je bil Džojokasan prihranil za nazadnje.

Maribor

Uredba o stanovanjski zaščiti

Ministrski svet je izdal uredbo, ki omejuje pravico hišnih lastnikov glede odpovedovanja stanovanjskih in poslovnih prostorov. Uredba določa, da sme hišni lastnik odpovedati najemniško pogodbo samo:

1. če stanovanje ali poslovni prostor rabi za sebe ali za svoje oženjene sinove in omožene hčere;
2. če je treba zgradbo porušiti in na mesto nje zgraditi novo;
3. če najemnik ne plača najemnine najkasneje v enem mesecu od dne, ko bi jo moral plačati;
4. če najemnik uporablja ali izkorišča

prostore v druge svrhe, kakor je njihov namen, ali v nasprotju s pogodbo, daje prostore v podnajem ali jih namerno, odnosno po malomarnosti kvari, tako da se poškodujejo;

5. če najemnik ali njegovi sostanovalci ali njegovi podnajemniki nemoralno ali pohujšljivo žive v stanovanju ali če hudo otežujejo bivanje hišnemu lastniku ali drugim stanovalcem v zgradbi;

6. če so bili najemnik ali člani njegove rodbine sodno obsojeni zaradi kaznivih dejanj, prizadejanih hišnemu lastniku ali članom njegove rodbine, razen v prime-

ru, da so bili k takemu dejanju od njih izzvani.

Razveljavljajo se vse določbe najemniških pogodb, ki so bile že sklenjene ali se bodo sklenile, kolikor so v nasprotju z gornjimi določili, ki veljajo v primeru prodaje tudi za novega lastnika zgradbe.

Odpovedi strankam, sporočene pred uveljavitvijo te uredbe, se bodo, kolikor do tega dne niso bile pravno veljavne, presojale po določbah te uredbe.

Uredba stopi v veljavo z objavo v »Službenih novinah« ter velja za enkrat za dobo enega leta.

Naši obrtniki so preobdavčeni

V soboto zvečer je predaval pri Povodniku na povabilo Slovenskega obrtnega društva v Mariboru davčni konzulent Zbornice za TOI g. Zagar o davčnih zadevah. Sestanek je vodil namesto zadržanega predsednika podpredsednik g. Besak, udeležili pa so se ga mnogi predstavniki obrtniških združenj in večje število članstva.

Referent je omenil, da je Slovenija davčno preobremenjena. V normalnih prilikah je bil vsak Slovenec obdavčen z 910 din, v ostalih banovinah pa vsak prebivalec samo s 590 din. Nato je govoril o pridobitini, ki v sedanjih obliki povzroča občutne trdote. Klasičen primer za to je Bolgarija, kjer so pridobitino ukinili in uvedli obdavčitev po zunanjih znakih, po številu zaposlenih itd. Slaba stran današnjega davčnega zakona je, da premalo upošteva osebne oziroma družinske razmere davkoplačevalcev.

Obrtniki so leta 1938 plačali 2.737.000 din pridobitine v Sloveniji, Maribor pa plača četrtino vsega, kar je plačala Slovenija skupno. Pojasnil je tudi pavšalacijo davkov za obrtništvo. Tendence obrtnikov gre za tem, da se pavša-

lacija raztegne na vse obrtnike, ki ne zaposlujejo več kakor štiri pomočnike in ne uporabljajo več kakor 20 ks pogonske sile. Zanimive so bile tudi referentove pripombe glede prometnega davka, s čimer je zaključil aktualna izvajanja, za katera ga je obrtništvo nagradilo z živahnim pritrditvijo.

Sledila je debata o posameznih obrtniških problemih, v katero so posegli gg. Bureš, Kumerc, Kotar, Koren, Skaza (tajnik trgovskega gremija), Semko, Vahtar, Glančnik, Sabeder s Teznega za okoliške obrtnike, ki je v temperamentnih izvajanjih poudarjal, da so dolžni obrtniki, ki zastopajo obrtništvo, zastaviti ves svoj vpliv v obrambo obrtniških interesov in teženj. Debata se je razvila tudi okoli vprašanja zastopnikov obrtništva v davčnem odboru, ker se je izkazalo, da obrtništvo v Mariboru sploh ni vedelo, kdo so njegovi zastopniki. Šele sobotno zborovanje je pokazalo, da je g. Vahtar član davčnega odbora, ta pa sam ne ve, kdo je drugi zastopnik.

in dekoracije ter so nalomljene na raznih večerih eksotičnih iglavcev kakor na gladih boru, duglaziji, mecesnu, jelkah in smrekah, da se morajo izkazati z izvornim potrdilom pristojne občine. V izvornem potrdilu mora biti navedena množina vej in vrsta drevja, od koder so veje dobljene. Kdor ne bo imel izvornega potrdila, se mu prodaja ne bo dovolila.

Proti kršiteljem tega razglasa se bo

postopalo po tržnem redu, odnosno po obrtnem zakonu. Predsednik: dr. Juvan, S. r.

m Iz Maribora je premeščen k centrali v Beograd uradnik tukajšnje podružnice Narodne banke dr. Marjan Ciganič.

m Premeščen je k okrožnemu sodišču v Mariboru sodni pripravnik Ivan Čuhter iz Murske Sobotice.

m 30.000 kg moke je razdelilo vodstvo Hutterjeve tovarne med svoje delavstvo.

m Vedno več umobolnih in živčno bolnih ljudi prihaja v bolnišnico po pomoč, kar je goľovo znamenje sedanjih težkih dni.

m Od vlomilca napadeni stražnik. V tukajšnji bolnišnici so pripeljali 26 letnega policijskega stražnika Matevža Strliča, katerega je vlomilec Friderik Lang ob aretaciji nevarno poškodoval na glavi.

m 5 in pol litra žganja je nekdo ukradel iz kleti upokojuju finančnemu pregledniku Josipu Lešniku iz Principove 8.

m Zepar je izmaknil v neki gostilni v

Vojtašniški ulici delavcu Ferdinandu Krambergerju iz Sp. Voličine denarnico s 540 din gotovine.

m Vlom pri belem dnevu. V viničarijo Vinarske šole je vlomil neznan storilec ter ukradel na škodo viničarja Ivana Bedrača precej obleke, perila in 120 din gotovine ter krstni list na oškodovančeve ime. Vlomilec je pustil v stanovanju svoj jopič in dve srajci, ker se je kar tam preoblekel v ukradena oblačila.

m V samomorilnem namenu je neka ženska sinoči izpila v gostilni v Mlinski ulici neko strupeno tekočino, ter se onesvestila. Prepeljali so jo v bolnišnico. Poleg stekleničice je bila kuverta, naslovljena na Marijo Žižek od Sv. Marjete ob Pesnici.

m Neznani tovorni avtomobil se je od

zadaj zaletel v Rošpohu v voz, na katerem se je peljal kapucinski brat Urban (Kukovec Rudolf). Pri karambolu je padel brat Urban z voza ter si je pri tem presekjal čeljust in ranil levo nogo. Zdravi se v bolnišnici.

m Za nagrobni spomenik umrlemu dirigentu in zborovodji ravn. Glasbene šole Josipu Hladeku so še prispevali: v Ma-

Novi naročniki

naj takoj po prejemu prve številke, ki ji prilagamo položnico s pogoji za naročbo, nakažejo ustrezno naročnino! Vsako nakazilo za nas po položnici nam dostavlja Poštna hranilnica v Ljubljani, kar traja po več dni, zlasti ako je vmes kak praznik. Ako prve naročnine ne prejmemo čez nekoliko dni po odpošiljavi prve številke, pošiljanje lista ustavimo. Pisane pritožbe radi tega niso potrebne, marveč samo pravočasno nakazilo. — Najcenejša naročba pa je z istočasnim nakazilom prve naročnine po položnici golici, ki jo dobiš pri vsakem poštnem uradu in jo izpolniš s številko našega čekovnega računa in naslovom: 11—409, »Večernik« — uprava Maribor, Na srednjem delu zgoraj pripiši »Nov« ali »Naročam list«, zadaj pa morebitne posebne želje radi načina pošiljanja lista, kar niž ne stane.

Uprava »VEČERNIKA«, Maribor, Kopališka ulica št. 6.

ribor Fr. Lukeš 100 din, neimenovani 100 din, dva neimenovana po 50 din, trije neimenovani po 30 din, M. Nedogg 30 din, Zirnigast 30 din, Rössler 50 din, Wacławek 30 din, L. Scheidbach 20 din, Al. Hutter 50 din in Frid. Skačej 50 din; iz Borovnice M. in H. Hladek 1000 din; J. Keuc iz Marija Snežne 100 din in Anl. Skačej iz Mežice 100 din.

m Pri padcu s kolesa se je ranil na levem stegnu 14 letni dimnikarski vajenec Ivan Čavušič iz Maribora.

m Kamen je vrgel v glavo neznanec 21 letnemu posestniškemu sinu Francu Obrovniku v Oplotnici, tako da je moral v bolnišnico.

Narodno gledališče

Ponedeljek, 21. okt.: zaprto.

Torek, 22. okt., ob 20.: »Nenavaden človek« Red B.

Sreda, 23. oktobra: zaprto.

Četrtek, 24. okt., ob 20.: »Cyrano de Bergerac« Red C.

Tretja dramska novost v mariborskem gledališču. Kot nadaljna letošnja dramska premiera pride v kratkem v J. Kovičevi režiji na oder Maksima Gorkega sloveča »slika v 4 dejanjih«: »Na dnu«.

Kino

* Grajski kino. Samo vključno torka prvi ruski film »Peter veliki«. Od srede dalje izborni češki film »Vražji študentje«.

* Kino Union. Do vključno srede »Glasnik ljubezni« velika filmska drama, razkošne scenerije, napete vsebine z Jean Gabinom v glavni vlogi.

* Esplanade kino. Vsled velikega zanimanja in ogromnega obiska se podaljša do vključno torka sijajni dunajski film »Dunaj, mesto ljubezni« z Hans Moserom in Paul Hörbigerom.

Odgovor pekovskim pomočnikom

Dejstvo je, da je mariborska podružnica najagilnejša članica Zveze živilskih delavcev Jugoslavije. Toda že pred tem so imeli mariborski pekovski pomočniki izvrstno stanovsko in kulturno organizacijo. Imajo svoj pevski in tamburaški odsek, sportni klub, so torej ljudje z željo po stanovskem in kulturnem napredku. Temu nasproti je neizpodbitno drugo dejstvo, da so mariborski pekovski mojstri najboljši delodajalci, saj so dali v naši državi svojim pomočnikom najvišje mezde in najugodnejše delovne pogoje. Ob konstataciji teh dejstev se vsakdo izprašuje, kako so le mogli pomočniki vpričo svoje stanovske zavestnosti in kulturnega stremljenja ovaditi svoje mojstre drž. tožilstvu. Zavedajo se sami, da niso lepo ravnali in so zategadelj nekako v svojo opravičilo priobčili v časopisju pojasnilo: Zakaj tožijo pekovski pomočniki svoje mojstre.

Naša dolžnost je, da to pojasnilo ovržemo. V svoji zadregi navajajo, »da se pek. mojstri niso nikdar držali nobenega zakona, uredbe, pa tudi ne kolektivne pogodbe, katero so oni sami podpisali.« To je zopet nov, neutemeljen, težak in žaljiv očitek pekovskim mojstrom. V Jugoslaviji imamo sto in sto zakonov in uredb in pekovski mojstri bi morali biti naravnost divjaki, da se po nobenem zakonu ali uredbi ne ravnajo. Nasprotno je res, da spoštujejo kot dobri državljani pekovski mojstri vse zakone in uredbe, če te tudi drugi v državi spoštujejo. Če se pa teh zakonov nikjer drugod v Jugoslaviji ne spoštuje, pa tudi niso moralno obvezani, da se po njih ravnajo, zlasti če so ti njim v kvar in ogrožajo njih eksistenco. Vedno pa so se potrudili in legalno storili vse, da se ti zakonski predpisi in uredbe izpremene v skladu z interesi pekovske stroke. Pomočniki so podpisali že dvakrat kolektivno pogodbo, ki določa pričetek glavnega dela v pekarnah ob 1. uri. To pa nasprotuje tako zakonu o zaščiti delavcev, kakor ministrski uredbi o omejitvi nočnega dela pomožnega osebja v pekovskih obratih. S kakor pravico očitajo sedaj pomočniki mojstrom, da kršijo zakon in uredbo!

Prav tako je neutemeljen očitek, da pekov-

ski mojstri niso spoštovali sporazumno sklenjene kolektivne pogodbe. Vse spore iz kolektivne pogodbe rešuje paritetna komisija, končno in brezprizivno. Samo enkrat so pekovski pomočniki prijavili več primerov prekrškov in je vse te paritetna komisija temeljito obravnavala, izkazalo pa se je, da je bila prijava v večini primerov neupravičena, v kolikor pa je bila prijava utemeljena, so se po pomočnikom popravile krivice. Pozneje so še parkrat prijavili nekaj primerov, toda brez konkretnih navedb in zlasti niso hoteli, da se zaslusijo prizadeti pomočniki. Radi tega paritetna komisija tudi ni mogla obravnavati. Poleg tega pa imajo pomočniki po kolektivni pogodbi pravico, da prijavijo prekrške kolektivne pogodbe oblasti, če jih paritetna komisija rešiti ne more. Pomočnikom je torej dana možnost, da legalnim potom zavarujejo in izvajajo svoje pravice in zahteve iz kolektivne pogodbe. Vendar pa morajo pomočniki vedeti, da je bila kolektivna pogodba sporazumno in prostovoljno sklenjena in da velja v enaki meri za oba pogodbenika in da jo morata tudi oba lojalno izvajati. Kje je torej krivda, če se pogodba ni v poedinah redkih primerih izvajala?

In o draginskih dokladah! Pomočniki pravijo, da so že vsa industrijska podjetja dala svojim delavcem draginske doklade najmanj 20 do 30 odst. Niso pa povedali, kake mezde je imelo to delavstvo pred priznanjem draginskih doklad in da so pekovski pomočniki še vedno na boljšem z 10 odst. draginsko doklado, kakor oni, ki so prejeli recimo 30 odst. draginsko doklado. K temu pripominjamo še, da znašajo tedenske mezde pekovskih pomočnikov za 9-urno delo v prvi skupini 440 in 360 din, v drugi skupini 400 in 320 din in v tretji skupini 310 in 250 din. V te skupine so pomočniki sorazmerno porazdeljeni. K temu temeljnim mezdam je prištej torej še 10 odst. draginsko doklado in ekvivalent za kruh, ki ga použijejo pomočniki med delom in vzamejo še 1 kg dnevno za dom, kar se mora računati tedensko najmanj 40 din. Prosimo pomočnike, da nam povedo, kateri pomočniki v kaki drugi rokodelski stroki so bolje plačani od njih. Nepravilna je s

tem v zvezi navedba pomočnikov, da se je cena kruha dvignila za 50 odst. in drobnemu pecivu še za več. Mogel bi namreč kdo domnevati, da so se dohodki mojstrov za toliko dvignili, ko pa je nasprotno res, da so se za toliko in še več dvignile surovine in režijski stroški v pekovskih obratih in je gmojni položaj pek. mojstrov mnogo nepovoljniji od takrat, ko so se priznale prve draginske doklade. Navzlic temu pa je bila uprava združenja pripravljena priporočati članom primerno ponovno zvišanje draginske doklade in odlagalo se je rešitev prošnje le dotlej, da se ustalijo razmere v pekovski stroki. Nelojalno postopanje pek. pomočnikov pa je to preprečilo.

Uredba o ukrepih za preskrbo prebivalstva in vojske s kruhom ukinja nočno delo v pekovskih obratih in določa, da se sme ljudski kruh prodajati šele dan po peki. Ze prvi dnevi po uveljavljanju uredbe so pokazali, da so v praksi velike težkote. Zlasti je bilo to s prodajo kruha ob ponedeljkih radi nedeljskega počitka. Da se slednjega ne krši, da pa se zadovolji uredbi, so morali peki že v soboto speči kruh za ponedeljek. Zgodilo pa se je v mnogih primerih, da so odjemalci kruha tega ob ponedeljkih vračali kot slabo užitek, nekaterim mojstrom pa je ta dan primanjkovalo kruha, ker svežega niso smeli prodajati. Da bi se pa ustreglo občinstvu, ki naj bi imelo ob ponedeljkih neoporečen kruh in vsaj enkrat v tednu svežega, so pekovski mojstri dravske banovine po ljubljanskem združenju prosili bansko upravo, da dovoli ob ponedeljkih pričetek dela v pekarnah ob polnoči in prodajo svežega kruha ob ponedeljkih. Banska uprava je zadevo priporočila odstopila v rešitev pristojnemu ministrstvu in naročila podrejenim oblastvom, da se izjeme tolerirajo do rešitve ministrstva. Tako je bilo tudi v sosednji banovini Hrvatski in gotovo tudi v drugih banovinah, ali nikjer niso pekovski pomočniki ovadili svojih mojstrov drž. tožilstvu, kakor so to storili mariborski pekovski pomočniki. Razumnemu dosti.

Združenje pekovskih mojstrov v Mariboru, Koren Jakob, I. r.

UBOJ PO VEČERNICAH

Včeraj so imeli pri Sv. Benediktu galsko veselico ter se je pri tej priliki zbralo mnogo ljudi iz okolice. Ko so prihajali po večernicah ljudje iz cerkve, je prišlo na trg pred cerkvijo kakšnih 15 pijanih moških iz Velke. Brez vsakega povoda so začeli klati z noži. Pri tem je obledel eden mrtve, trije pa so bili več ali manj ranjeni. Teže ranjenega 18 letnega posestnikovega sina Jožeta Šoberja iz Bačkove pri Sv. Benediktu so zabodene-ga v hrbet pripeljali v mariborsko bolnišnico.

PEKI ODPOVEDUJEJO KOLEKTIVNO POGODBO

Ker so tukajšnji pekovski pomočniki ovadili svoje mojstre državnemu tožilstvu zaradi prekrškov uredbe o nočnem delu v pekarnah, je Združenje pekovskih mojstrov v Mariboru sklicalo sestanek. Na tem zborovanju so ostro obsodili postopanje pomočnikov ter sklenili, da mariborski pekovski mojstri odpovedujejo kolektivno pogodbo, ki je bila sklenjena s pomočniki. Pomočnikom ne bodo zmanjšali prejemkov, pač pa imajo mojstri pravo izbilo pri nameščanju delovnih moči.

PRODAJA VENCEV, CVETLIC IN IGLIČASTEGA VEJEVJA

Mestno poglavarstvo Maribor opozarja osebe, ki nameravajo prodajati na praznik Vseh svetnikov na trgu vence in šopke na določbo § 23 obrtnega zakona in na razpis banske uprave dravske banovine z dne 23. X. 1934.

V smislu § 23 obrtnega zakona so upravičeni prodajati umetne vence in šopke samo oni, ki imajo tozadevno obrtno pooblastilo. Prav tako imajo pravico prodajati vzgojeno cvetje samo vrtnarji z obrtnim pooblastilom.

Po § 1 t. I obrtnega zakona smejo poljedelci prodajati cvetlice, ki niso umetno (v toplih legah, s posebnimi pripravami, z žlahtnim cepljenjem itd.) gojene. V okviru svojega kmečkega gospodarstva jim je dovoljeno vezati tudi preproste vence in šopke s cvetjem, ki so ga sami pridelali.

Končno se opozarja osebe, ki želijo prodajati na trgu veje, ki služijo za vence

Sport

Železničar po točkah dohitel Ljubljano

Za včerajšnje tekme v ligi je vladalo veliko zanimanje, saj se je tekmovanje že nagnilo preko polovice, tako da prihaja vedno bližje končni odločitvi v vprašanju slovenskega prvaka. Včerajšnje kolo se je odigralo v znaku uspeha mariborskih klubov, Amaterjeva zmaga se je pričakovala, preseneča pa po zadnjih uspehih Marsa ljubljanski remis. Železničar je po točkah dohitel Ljubljano, v vrstnem redu klubov pa ni nobenih izprememb.

MARIBOR — LJUBLJANA 3:3 (2:2).

Preko 800 gledalcev je prisostvovalo prvemu nastopu SK Ljubljane v Mariboru v slovenski ligi. V tekmi, ki je bila od začetka do konca izrazita borba za točke, Ljubljana ni pokazala tega, kar smo od nje pričakovali. Najboljše formacije gostov je bila kril-ska vrsta, ki pa je bila uspešnejša v napadu kot v obrambi. Ožja obramba se je večkrat pokazala jako nesigurno, njihov napad pa je znatno zaostajal za Mariborovim, čeprav imajo sicer strelce, ki ne oklevajo mnogo. Ljubljana je forsirala polvisoko igro na dolge pasove z brzim prenašanjem. V startu so se gosti pokazali odločnejši, kar je pač posledica težjih tekem, ki jih imajo za seboj.

Maribor je dal tokrat svojo najboljšo igro ter bi bil po poteku zaslužil vsaj tesno zmago. Igralci so pokazali mnogo poštrevnosti ter tehničnega znanja. Tudi tu je bila najšibkejša ožja obramba, v kateri je bil odličen vratar Marguč, dobro pa sta opravili svoj posel ostali dve formaciji, v napadu sta zlasti ugajala Miloš in Dušan, po svoji prodornosti pa tudi Stare, manjka mu le še nekoliko pregleda.

Igra je potekala v rahli premoci Maribora, bila je ves čas napeta, žal je v drugem polčasu v pomanjkanju krepke roke na igrišču postala tudi precej ostrejša. Tako je prišlo do nekaj popolnoma nepotrebnih incidentov, ki so sreči niso imeli hujših posledic; Maribor je pri tem prišel ob drugo točko. Ravno v tem delu igre očitajo Mariborčani sodniku več hujših napak, ki so bistveno vplivale na rezultat.

Maribor je dosegel vodstvo v 8. min po Milošu, takoj nato pa je Pepček izenačil po lepi kombinaciji. V 14. min je Smole preigral Krambergerja ter zvišal na 2:1, v 30. min pa je Dušan iz 20 m s krasnim strelom izenačil. Malo pred koncem se je druga lepa Dušanova zaga odbila od prečke v polje.

Po odmoru je igra še napetjša. Oba vratarja imata polne roke dela, zlasti Marguč obrani nekaj silnih Lahovih bomb. V 26. minuti doseže Ljubljana iz jako dvomljive pozicije vodstvo po Gomizlju. V 39. min Ogriček še enkrat strese ljubljansko mrežo ter ponovno izenači rezultat, ki se nato do konca ne menja. Razmerje kotov 5:2 za Maribor. Sodil je g. Presinger iz Celja.

KRANJ — ŽELEZNIČAR 0:1 (0:0)

Železničar je prinesel iz Kranja domov obe

piki ter se tako še bolj približal vrhu tablice. Mariborčani so odlično zaigrali, prekašali so Kranjčane zlasti v tehniki ter skupni igri, vendar pa so domačim dopustili mnogo lepih pozicij, ki so le pri neodločnem napadu Kranja ostale brez posledic. Edini gol je dosegel takoj v začetku druge polovice Pocajt. Ta naskok so obdržali do konca. Mnogo za-slug na zmagi ima tudi Železničarjev vratar. Sodil je g. Mavoratti.

Ljubljana je dobila nov stadion

Včeraj je bil v Ljubljani slovesno otvorjen novi stadion ZSK Hermesa.

Po otvoritvi se je pričel sportni spored s tekmo

HERMES — ŽELEZNIČAR (BEOGRAD) 4:3 (1:3)

Hermesani so zaslužno slavili svojo prvo zmago na novem igrišču. Sodnik g. inž. Mrdjen.

Nato so bile dirkališne kolesarske dirke. Med juniorji je v treh krogih zmagal Ludvik Mažera (SK Železničar, Maribor), med seniorji pa na isti progi Davidović (Jugoslavija, Beograd). 2. Podmilščak (Edinstvo), 3. Peternej (Hermes). Isti red seniorjev je bil tudi pri dirki s handicapom, kjer je dal Peternej najslabšemu 220 m prednosti.

NOV DRŽAVNI REKORD V METU KOPJA

V atletskem delu tekmovanja je Darko Mavšar (Planina) izboljšal svoj dosedanj rekord za 6 cm na 64,30 m. Sodelovali so tudi

Hrvatski in srbski nogomet

Hrvatska liga

V hrvatski ligi so odigrali včeraj samo dve tekmi v Zagrebu. Gradjanski je premagal Bačko 7:0 (5:0). Concordija je Hajduka (Split) 2:1 (0:0). V ligi Concordija z 12 točkami pred Gradjanom in Hajdukom s po 10, Haškom z 9, Splitom z 8 itd. Gradjanski in Hajduk sta se z njuno tekmo v zaostanku ostali klubovi odigrali po 7 tekem.

Srbska liga

V srbski ligi so odigrali popolno kolo tekem, ki so dale sledeče rezultate: Bask-Bata 1:0 (0:0), Jedinstvo-Slaviya (S) 4:1 (2:1), Vojvodina-BSK 2:2, Zak-Jugoslavija (B) 3:1 (1:0), Jugoslavija (J)-Gradjanski (S) 3:2. Med rezultati preseneča remis BSK in poraz Jugoslavije (B). Na tablici vodi BSK s 13 pred Jugoslavijo (B) z 9, Vojvodino, Jugoslavijo (J), Gradjanskim in Jedinstvom s po 8 točkami itd.

AMATER — OLIMP 4:2 (3:1)

Amater je nastopil s 3 rezervnimi igralci ter ni pokazal svoje običajne igre. Olimp je zlasti po odmoru prišel tako precej do veljave, ni pa znal izkoristiti mnogih lepih prilik. Strelci so bili Keršič (2), Gosak in Kolbezen za Amater ter Ključar (2) za Olimp. Sodil je g. Kopic iz Maribora.

MARS — BRATSTVO 2:2 (2:1)

Mars ni ponovil igre zadnjih dveh tednej. Bratstvo bi bilo z malo sreče celo lahko odneslo obe točki iz Ljubljane. Strelci Hassl in Zigon za Mars ter Janežič in Zavrl za Bratstvo, Sodnik g. Erlih.

Železničarjevi atleti. Zorko je prvi dan zasedel v kopju 3. mesto z 42,66, v teku na 100 m drugo mesto z 11,8, v skoku v daljino pa prvo mesto s 6,15 m. V teku na 5000 m je zmagal Kien (Primorje) v 16:49,5, v balkanski štafeti Planina v 3:57,0, v švedski pa Ilija v 2:11,8.

Posebno odobravanje je žel vod mitraljez-cev kolesarjev s svojimi vajami.

LEPI USPEHI MARIBORSKIH MOTOCIKLISTOV

Glavna privlačna prireditev so bile motociklistične dirke. Prav dobro so se uveljavili pri njih tudi člani Motosekcije Mariborskega Atokluba. Med novinci je zmagal Komelj Marijan v 2:02,0, v kategoriji turnih strojev do 350ccm pa je bil drugi v času 2:02 tri petine. V kategoriji turnih strojev do 1200 ccm je zmagal Hinko Čerič v 2:38 dve petine, tretje mesto pa je zasedel Mihael Pušnik v 2:45 ena petina.

TRETJI PORAZ MADZAROV Z 1:4

V Osijeku so se tretjič srečali hrvatski in madžarski teniški igralci. Tretjič so zmagali Hrvati s 4:1. Rezultati: Gabory-Punčec 6:2, 6:3, Pallada-Asboth 6:4, 4:6, 7:5, Pallada-Gabory 1:6, 7:5, v tretjem setu je Gabory predal igro, Punčec-Asboth 6:3, 6:2, Punčec-Pallada-Asboth-Gabory 6:1, 6:2.

Iz Mariborske nogometne podzveze (službeno). Pozivajo se igralci Weingerl, Smerdu, Milan, Krasnik, Klotjčnik, Lutman, Stiper, Robert, Križan, Tone, Gojs, Bežan, Kolenc, Novšak, da se jutri ob pol 16. javijo na igrišču pri Magdalenskem parku zaradi treninga tekme proti juniorjem ISSK Maribora. V četrtak bo isti team nastopil proti SK Železničarju.

s SK Brežice-SK Atletik 2:1 (0:1). Atletik iz Celja je v prvenstveni tekmi zaslužno podlegel dobrim Brežičanom, ki so zlasti po odmoru dali prav dobro igro, dočim so popreje imeli gosti rahlo premoč. Strelca za Brežice sta bila Kerin in Kovačič. Sodil je g. Spal.

s Italijanski internacionalce Calligaris, ki je 59 nastopil v italijanski nogometni reprezentanci, je nepričakovano umrl star 39 let.

s V Tokiju je v teniškem tekmovanju Japonska-Nemčija premagal Japonec Kobera Nemca Giesa 6:2, 4:6, 7:5, 6:0, 6:2, Tsuruta pa je nadvladal Henkela 4:6, 6:4, 6:3, 3:6, 6:2. V dublu je zmagal nemški par nad japonskim 8:6, 10:8, 6:8, 6:3.

Drobne novice

o Okostje so izkopali v Slovenski Bistrici pri polaganju vodovodnih cevi čez Aleksan-drov trg. Domnevajo, da je staro več sto let in je najbrže pripadalo kakemu mrlju, pokopanemu na pokopališču okoli nekdanje stare cerkvice sv. Duha, sezidane v prvih časih krščanstva na Slovenskem.

o Jabolka sta kradla pri sosedu neki posestnik in njegov mladoletni sin. Pri preiskavi so našli pri njunem domu 1200 kg jabolk.

o Podružnico Borze dela dobi tudi Kranj. Zgradili jo bodo še letos v surovem stanju na levem bregu Save po načrtih inž. Josipa Platnarja, ki jih je banska uprava že odobrila. Stavba bo enonadstropna, dolga 27 in pol metra, široka 11 metrov ter bo stala 800-900 tisoč din.

n. Zagrebška ljudska univerza podzavljenja. Po odloku bana banovine Hrvatske je postala zagrebška ljudska univerza sestavni del zagrebške univerze. Zagrebška ljudska univerza deluje že 30 let ter bo v bodoče prirejala predavanja tudi na podeželju.

n. Trojni roparski umor so ponoči izvršili v Banjaluki neznani razbojniki, ki so z noži umorili trgovca Šalamona Hajima-Poljokana, njegovo ženo Marijo in 22letnega sina Rafaela. Preiskavo vodijo strokovnjaki zagrebške policije.

n. Na subotški pravni fakulteti so samo 3 Zidi, ker je prosvetno ministristvo določilo, da sme biti Zidov na tej fakulteti le 3%. Vseh slušateljev je okoli 300.

n. Trgovce z belim blagom je odkrila policija v Nišu. Družina je bila prav dobro organizirana in sta jo vodila dva kavarnarja, ki so ju prijeli v trenutku, ko sta na postaji predajala kupcem za 5000 din dve dekleti. Trdila sta, da jima starši deklet dolgujejo večje vsote ter sta s prodajo hotela priti do kritja. Dovolili so jima, da se branita na svoj bodi.

n. Koruza v Slavoniji je prav dobro obrodila, na jutro znaša pridelek 30 metrskih slotov. Ze sedaj pripravljajo organizirani odkup letošnje koruze.

n. Vnel se je film v daruvarskem kinematografu. Od opeklin je umrl delavec, ki je pomagal operaterju, operater sam pa je težko poškodovan ter v nevarnosti, da izgubi vid.

n. Vinska trgateg v Dalmaciji bo dala po računu strokovnjakov letos okrog 800.000 hl vina. Ponekod je sicer slabša kot se je pričakovalo, v Šibeniku in na nekaterih otokih pa je za celih 30% boljša ko lansko leto.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 ur. Najmanjša pristojbina za je oglas le din 10. Družbe, preklci, dopisovanja in žensitovanski oglasi din 1. — po besedi. Najmanjši znesek za te oglasne le din 12. Debelo tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasi davak za enkratno obliko znaša din 2. Znesek za male oglasne se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga le vnositi v oismo skupaj z naročilom ali pa po poštni poizločnici na čekovni račun št. 11.409. — Za vse oismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znakka za 3 din.

SLUŽBO DOBI

Sprejem dobrega KROJAŠKEGA POMOČNIKA samo za velike komade v stalno službo Mate, Koroška 50. 19157-2

POSTREZNCO

pridno in pošteno. Isčem takoj Naslov v ogl. odd. lista. 19154-2

Samostojen mladi PREKAJEVAL POMOČNIK se sprejme pri firmi Julius Crippa, Slovenska ulica 3. 19161-2

SLUŽBO ISČE

SAMOSTOJNA NATAKARICA Isče službo takoj ali s 1. novembrom. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Polštene«. 19160-3

VAJENCI (KE)

VAJENCA krepkega, zanesljivega, sprejme proti polni oskrbi pekarna Rakuša, Koroška c. 24. 19033-4

STANOVANJE ODDA

KOMFORTNO STANOVA-NJE z dvema sobama in 1 man-sardno stanovanje se odda s 1. novembrom. Poizve se pri Znuclerl, Frankopanova 29. 19029-5

STANOVANJE

se odda v Ciril-Metodovi 2, Studenci. 19158-5

STANOVANJE

s treimi ali dvema sobama in kuhinjo oddam. Vprašati Rotovžki trg 8. 19159-5

SOBO ODDA

VELIKA SOBA prazna ali opremljena se odda. Studenci. Vodnikova 43. 19152-8

POSEST

HIŠO

poseststvo ali parcelo kupim. Natančne ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Plačilo tako«. 19122-11

STAVBIŠČE

600 m² v mestu do 400.000 din kupim. Pismene ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Gotovino«. 19155-11

NOVOZIDANO HIŠO

obstoječo iz 2 sob, 1 kuhinje in velikim vrtom prodam po nizki ceni. Ketiš Jožef, Zgor-nje Radvanje, Gozdna 12, Maribor. 19151-11

DENAR

Z VEČJIM ZNESKOM želim udeležbe pri zelo do-brem podjetju. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Dobro«. 19121-11

OBRTI - TRGOVINA

KERAMIKA

Hišni posestniki in najemni-ki, pregledjte Vaše peči in šte-dilnike, predno jastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in po-ceni Anton Rajšp, Maribor. Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo. Prvo vrstne ploščice ter peči — Stavbeniki in pečarji popust. 5212-13

STROJI

ŠIVALNI STROJ

specijalni, za krojače se pro-da. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 19146-14

POHIŠTVO OPREMA

ŽELEZEN ŠTEDILNIK majhen, prodam, Klavniška 20, pritičje levo. 19153-17

ŽENSKI KOTIČEK

NOGAVICE

rokavice, perilo, trilkotaža, volna, pletenine, Oset »Mara« Koroška 26, poleg tržnice. 16799-18

RAZNO

VAŽNO ZA VSAKOGR!

Pred nastopom zime naročite nove ali dajte popravit Vaše peči in štedilnike pri prvo-vrstnem pečarskem podjetju. Stalno velika zaloga naj-novejših modelov peči, šte-dilnikov in stenskih oblog. Pečarstvo Strašek Gustav, Maribor, Tvrševa ulica 12. 19218-28

SLADKORNO BOLNI!

Vse kar rabite, dobite v naj-boljši kvaliteti v pekarni Ra-kuša, Koroška cesta 24. 19032-28

Vaš uspeh: mali oglasi v »Večerniku«!

Vse za šolo in pisarno

v TISKOVNI ZADRUGI

Cankarjeva 1 - Telefon 25-45.